

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Podnikatelské prostředí v Česku a v daňových rájích

The Business Environment in the Czech Republic and in Tax Paradises

Student: Hana Němcová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Navrátil Boris, CSc.

Ostrava 2010

Místop ísefné prohlá-ení

Místop ísefní prohlá-ují, že předložená práce je mým p vodním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatn . Ve-kerou literaturu a dal-í zdroje, z nichfl jsem p í zpracování erpala, v práci ádn cituji a jsou uvedeny v seznamu pouflité literatury.

Ostrava, 7. kv tna 2010

í í í í í í í í í í í .....

Hana ^{TM}me ková

Ráda bych podkovala vedoucímu práce Ing. Borisi Navrátilovi, CSc. za odbornou pomoc, ochotu a čas v novaný p i tvorb bakalá ské práce. Rovn fl d kuji Ing. Jan Ov á íkové za pomoc p i hledání statistických informací.

Obsah

1. Úvod	3
2. Podnikání v rámci vnitřního trhu EU se zaměřením na Česko.....	4
2.1 Vnitřní trh.....	4
2.1.1 <i>Principy fungování vnitřního trhu .....</i>	<i>4</i>
2.1.2 <i>Pořádky budování vnitřního trhu .....</i>	<i>5</i>
2.1.3 <i>Volný pohyb zboží, služeb, osob a kapitálu.....</i>	<i>5</i>
2.2 Podnikání a podnikatelské prostředí	7
2.2.1 <i>Historie vývoje podnikatelských činností.....</i>	<i>7</i>
2.2.2 <i>Podpora podnikání v Česku a v Evropské unii.....</i>	<i>8</i>
2.2.3 <i>Podnikání v rámci Evropské unie .....</i>	<i>9</i>
2.2.3.1 <i>Bariéry na vnitřním trhu EU v oblasti služeb.....</i>	<i>11</i>
2.2.3.2 <i>Bariéry na vnitřním trhu EU v oblasti vzájemného uznávání, zavádění výrobků a technických norem .....</i>	<i>11</i>
2.2.3.3 <i>Bariéry na vnitřním trhu EU v oblasti daní.....</i>	<i>12</i>
2.2.3.4 <i>Bariéry na vnitřním trhu EU v oblasti ochrany duševního vlastnictví.....</i>	<i>12</i>
2.2.4 <i>Podnikání a podnikatelské prostředí v Česku .....</i>	<i>13</i>
2.2.4.1 <i>Podpora podnikatelů.....</i>	<i>14</i>
2.2.4.2 <i>Činnosti související s podnikáním (od založení ke zrušení podniku).....</i>	<i>15</i>
2.2.4.3 <i>Prospěch z trhu EU.....</i>	<i>23</i>
3. Podnikatelské prostředí v daňových rájích	25
3.1 Daňový ráj.....	25
3.2 Zvýhodňené subjekty v rámci daňové problematiky	26
3.2.1 <i>Offshore společnosti.....</i>	<i>26</i>
3.2.2 <i>Partnerships.....</i>	<i>28</i>
3.2.3 <i>Trusty.....</i>	<i>28</i>
3.2.4 <i>Nadace.....</i>	<i>29</i>
3.2.5 <i>Offshore banky.....</i>	<i>29</i>
3.2.6 <i>Offshore pojišťovny.....</i>	<i>30</i>
3.3 Podnikání v offshore zemích	30
3.3.1 <i>Legální a nelegální minimalizace daňové povinnosti.....</i>	<i>33</i>
3.3.2 <i>Charakteristika daňových únik .....</i>	<i>34</i>
3.3.2.1 <i>Daňové úniky v České republice.....</i>	<i>36</i>

4. Srovnání podmínek pro podnikání v Česku a v daňových rájích	39
4.1 Podnikání v České republice	39
4.1.1 <i>Korupce v České republice .....</i>	39
4.1.2 <i>Právní rámec podnikání v Česku .....</i>	41
4.1.2.1 <i>fiivnostenské podnikání .....</i>	41
4.1.2.2 <i>Formy podnikání podle obchodního zákoníku .....</i>	47
4.2 Podnikání na Kypru	52
4.2.1 <i>Daňoví zvýhodněné subjekty .....</i>	53
4.2.2 <i>Podnikatelské prostředí na Kypru .....</i>	56
4.3 Podnikání v Lucembursku	58
4.3.1 <i>Daňoví zvýhodněné subjekty .....</i>	58
4.3.1.1 <i>Zvýhodněné společnosti .....</i>	58
4.3.1.2 <i>Partnerships .....</i>	61
4.3.2 <i>Podnikatelské prostředí v Lucembursku .....</i>	62
4.4 České podnikatelské subjekty v daňových rájích	65
5. Závěr	67
Seznam použité literatury	70
Seznam obrázků	72
Seznam tabulek	73
Seznam zkratk	74
Seznam příloh	75
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	76
Přílohy	77

1. Úvod

Podnikání je považováno za aktivitu, která je nedílnou součástí každé ekonomické jednotky, a uflvíce i méně prosperující. Jedná se o činnost, která ve velké míře přispívá k růstu ekonomické situace, rozvoji obyvatelstva i upevnění politické stability státu. Tato interakce je ovšem vzájemná. Nejen samotné podnikání ovlivňuje danou situaci státu, ale také daná situace státu má vliv na podnikání, jeho kvalitu i kvantitu.

Poátky podnikatelské činnosti jsou spjaty již s obdobím starého světa a říma. Nicméně tehdejší a dnešní podoba podnikání a podnikatelského prostředí nelze přirovnat k sobě rovným. Nyní je podoba podnikatelské činnosti a podnikatelského prostředí je usměrňována neustálým procesem globalizace, integrace, regionalizace, interdependence i internacionalizace.

Samotný rozvoj podnikatelských činností je pochopitelný v rukou každého státu. Jak česká republika, tak i Kypr, Lucembursko i jiný stát disponují různými možnostmi, které vyvolávají k podpoře aktivit domácích i zahraničních podnikatelských subjektů. Každý stát si tedy sám může určit, v jaké míře bude začínajícím podnikatelským subjektům usnadňovat vstup do odvětví, jakým směrem bude regulována politika zaměstnanosti, jaké formy podnikání bude na území daného státu možné založit, i jak moc budou podnikatelské subjekty daňově zatíženy.

Všechny výše uvedené skutečnosti jsou zařazeny do kategorie faktorů ovlivňujících podnikatelské prostředí. Je tedy zřejmé, že dvíma různými státy (například české republice a Kypru) není z pohledu podnikání možné přiknout stejnou podobu.

Samotná analýza podnikatelského prostředí bude mým prioritním cílem v rámci zpracování bakalářské práce. Konečným výstupem by mělo být nejen zjistit, jak je v české republice, Lucembursku i jiném unijním státu obtížné zahájit a ukončit podnikání, ale také jaké různé právní formy podnikání lze založit i jaký je jejich vývoj na území české republiky před a po vstupu Česka do Evropské unie.

Předloženou práci bude tedy možné považovat za souhrn a srovnání toho, co je podnikatelským subjektům poskytováno a umožněno nejen na území Česka, ale také na území evropských daňových rájů, za které lze považovat Kypr i Lucembursko.

2. Podnikání v rámci vnitřního trhu EU se zaměřením na esko.

2.1 Vnitřní trh

Vnitřní trh, resp. jednotný vnitřní trh je definován jako oblast bez vnitřních hranic, v níž je zajištěn volný pohyb zboží, služeb, práce a kapitálu. Díky svému téměř bezproblémovému a jedinečnému fungování je základem mezi největšími projekty Společenství. Pojetí skutečného společného trhu bez vnitřních překážek bylo definováno jako dominantní cíl již v rámci Smlouvy o založení Evropského společenství.

Posláním Společenství je vytvoření společného trhu a hospodářské a monetární unie a provádění společných politik nebo iniciativ uvedených v článkách 3 a 4¹ podporovat harmonický, vyvážený a udržitelný rozvoj hospodářských iniciativ, vysokou úroveň zaměstnanosti a sociální ochrany, rovné zacházení pro muže a ženy, trvalý a neinflační růst, vysoký stupeň konkurenceschopnosti a konvergence hospodářské výkonnosti, vysokou úroveň ochrany a zlepšování kvality životního prostředí, zvyšování životní úrovně a kvality života, hospodářskou a sociální soudržnost a solidaritu mezi členskými státy. (1. 2 SES)

Mimoádné fungování vnitřního trhu je umožňováno uplatňováním principů nediskriminace, harmonizace, přístupu na trh a také prostřednictvím principu přeshraničního prvku.

2.1.1 Principy fungování vnitřního trhu

Nediskriminace o princip zajišťující stejná práva v oblasti zboží, služeb, práce a kapitálu pro tuzemské i zahraniční trhy na území Evropské unie.

Harmonizace o princip, jehož prioritním zaměřením je sladit základní předpisy pro zabezpečení bezproblémového prodeje výrobků i nabídky služeb, například zaměstnávání občanů jiných států Evropské unie.

Přístup na trh o princip snažící se umožnit přístup na vnitřní trh přínosným hráčem.

---

¹ Mezi tyto iniciativy je zahrnut nejen zákaz cel a množstevních omezení dovozu a vývozu zboží mezi členskými státy, jakoli i všechny ostatní opatření s rovnocenným účinkem, ale také společná obchodní politika, vnitřní trh, který se vyznačuje odstraněním překážek volného pohybu zboží, osob, služeb a kapitálu mezi členskými státy, systém zajišťující, aby na vnitřním trhu nebyla narušována hospodářská soutěž i mnohé další.

P eshrani ní prvek ó princip dohlífející na neuplat ování pravidel fungování vnit ního trhu v p ípad nep ekro ení hranic.

2.1.2 Po átky budování vnit ního trhu

Vybudování skute ného spole ného trhu bez vnit ních p ekáfek je považováno za dominantní cíl integra ního procesu v rámci Evropské unie².

První snahy o utvá ení vnit ního trhu jako bezhrani ní oblasti byly zahájeny jiř v po átcích evropské integrace. Av-ak teprve rok 1985 je považován za významný mezník ve snaze o dobudování vnit ního trhu, o coř se zaslouřil p edev-ím p edseda tehdej-í Evropské komise Jacques Delors.

Koncepce vytvo ení jednotného vnit ního trhu (1985 ó 1992) formulovala jako cíl podporu konkurenceschopnosti, konsolidaci evropského ekonomického prostoru a snahu elit mořným problém m, které souvisely s rozřílnou ekonomickou úrovní jednotlivých lenských stát Evropských spole enství.

Klí ovou roli v budování JVT sehrála také první velká novela zakládajících smluv ó Jednotný evropský akt (1987), jehoř prioritním úkolem bylo zaji-t ní fungování vnit ního trhu jiř od roku 1993. I p es v-echny snahy (p edev-ím odstran ní t í základních typ p ekáfek: fyzických, technických a fiskálních) je mořné konstatovat, ře se nepoda ilo do dne-ního dne dokon it jeho plné fungování. N která tvrzení dokonce uvád jí, ře není mořné jej dokon it, protoře neustále je pot eba elit novým výzvám. Tato tvrzení je dle mého názoru mořno podřofit nejen neustálým a turbulentním vývojem v-ech typ řlufieb (komunikace, doprava, dodávky energie a plynu, í), ale také otevíráním a objevováním stále nových mořností, sm ujících k dal-ímu rozvoji a podpo e spolupráce a integrace.

2.1.3 Volný pohyb zbořř, řlufieb, osob a kapitálu

V souvislosti se vznikem a fungováním vnit ního trhu bylo a stále také je nutností ochra ovat a podporovat prostor, ve kterém platí tzv. ty i základní svobody: volný pohyb zbořř, řlufieb, osob a kapitálu.

Volný pohyb zbořř

Je považován za základní svobodu a p edpoklad pro fungování vnit ního trhu Evropské unie. Toto uvoln ní m lo umořnit prodej výrobk ňa vnit ním trhu tak,

---

² resp. Evropských spole enství do roku 1993

jako by se jednalo o výrobky domácí. Avšak dosažení takového stupně svobody vyžaduje odstranění celé řady překážek.

Již v roce 1968 byly na území členských států Evropských společenství odstraněny tzv. tarifní překážky (cla a další omezení s podobným účinkem). Odstranění těchto překážek umožnilo nejen další rozvoj kooperace a specializace mezi podniky v různých členských státech, ale především nárůst vzájemné obchodní výměny.

Cílem technické harmonizace norem a dalších předpisů v oblasti překážek volného pohybu zboží (cla, opatření s rovnocenným účinkem jako cla, kvantitativní opatření, opatření s rovnocenným účinkem jako kvantitativní opatření a vnitřní diskriminace) je především snaha odstranit překážky a překážky, které znatelně ovlivňují dovoz výrobků z jiných zemí.

Volný pohyb služeb

Touto svobodou se rozumí možnost podnikatele poskytovat a nabízet služby přes hranice (v ostatních členských státech Evropské unie), aniž by pro něj bylo nutností se v dané zahraniční zemi usadit. Služby dle Smlouvy o fungování Evropské unie zahrnují zejména činnosti průmyslové povahy, činnosti obchodní povahy, umělecké činnosti a činnosti v oblasti svobodných povolání.

Na volný pohyb služeb v rámci Evropské unie můžeme pohlížet ze dvou různých úhlů: svobodu poskytování služeb (podnik na území jednoho členského státu může poskytovat služby svým klientům, kteří se nacházejí na území jiného členského státu, aniž by byla potřeba přeshraničního pohybu některé ze zainteresovaných stran) a svobodu usazování a podnikání (týkající se volného pohybu výrobních faktorů mezi členskými státy a umožňující přemístit sídlo podniku i jeho pobočky z jednoho členského státu do jiného).

Volný pohyb osob

V souvislosti s evropským kontextem se touto svobodou nerozumí pouze volný pohyb fyzických osob (občané EU – pracovníci, studenti, důchodci), ale hovoříme zde také o svobodě usazování fyzických i právnických osob (a to nejen za účelem podnikání).

Každý občan Evropské unie má právo svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států s výhradou omezení a podmínek stanovených v této smlouvě a v opatřeních přijatých k jejímu provedení. (čl. 21 SFEU)

Volný pohyb kapitálu

Jedná se o svobodu, která tvoří nedílnou součást prosazování práva na volný pohyb zboží, služeb a osob. Bez možnosti volně přesunovat svůj kapitál by nemohl dobře fungovat nejen trh se zbožím, ale také trh se službami a osobami.

2.2 Podnikání a podnikatelské prostředí

Podnikání - činnost, která je nejen zdrojem ekonomického růstu³, ale nemalou měrou také přispívá k růstu společenskému. Osoba, která je za tuto činnost zodpovědná, je definována nejen v obchodním, ale také v živnostenském zákoně. Obecně a velice zjednodušeně můžeme konstatovat, že za osobu podnikatele je považován ten subjekt, který vykonává podnikatelskou činnost.

Faktory a vlivy, které ovlivňují úspěšnost a možnost podnikání, resp. podnikatelskou činnost, jsou souhrnně nazvány jako podnikatelské prostředí, jehož regulace je výsledkem kompromisu mezi národními, skupinovými a oborovými zájmy. Do tohoto souboru faktorů (krátkodobých i dlouhodobých) můžeme zařadit nejen právní prostředí, ale také dostupnost rozvojového kapitálu, daňové zatížení i poskytování podpor podnikatelům. Mezi faktory patří lokální vlivy (disponibilní rozvojové plochy), jiné vlivy odvíjející se od zemědělství, stavebnictví nebo polnohospodářství (daňová zátěž i legislativa). Z výše uvedeného lze odvodit, že kvalitu podnikatelského prostředí je možno posuzovat jednak obecně pro celou zemi, ale také ve vztahu k určitému regionu nebo pro určité odvětví.

2.2.1 Historie vývoje podnikatelských činností

Za počátky podnikatelských aktivit je považováno už období dávné historie (Babylónské, Egypťanské, Fénické, řecké i římské). Avšak nízká kvalita výrobků tehdejších drobných podnikatelů byla terčem mnohé kritiky, především z důvodu poškození spotřebitele. Tato nespokojenost byla impulzem první právní úpravy podnikání.

Po dlouhém vývoji bylo až období Rakouska-Uherska označováno jako období stále větší specializace zemědělských (již v 15. století bylo evidováno na 225 druhů zemědělských činností). Teprve 20. století lze považovat za období, kdy docházelo k obrovskému rozmachu malého a středního podnikání (tento drobný sektor tvořil a stále také tvoří

---

³ podnik = důležitý zdroj finančních prostředků do veřejných rozpočtů

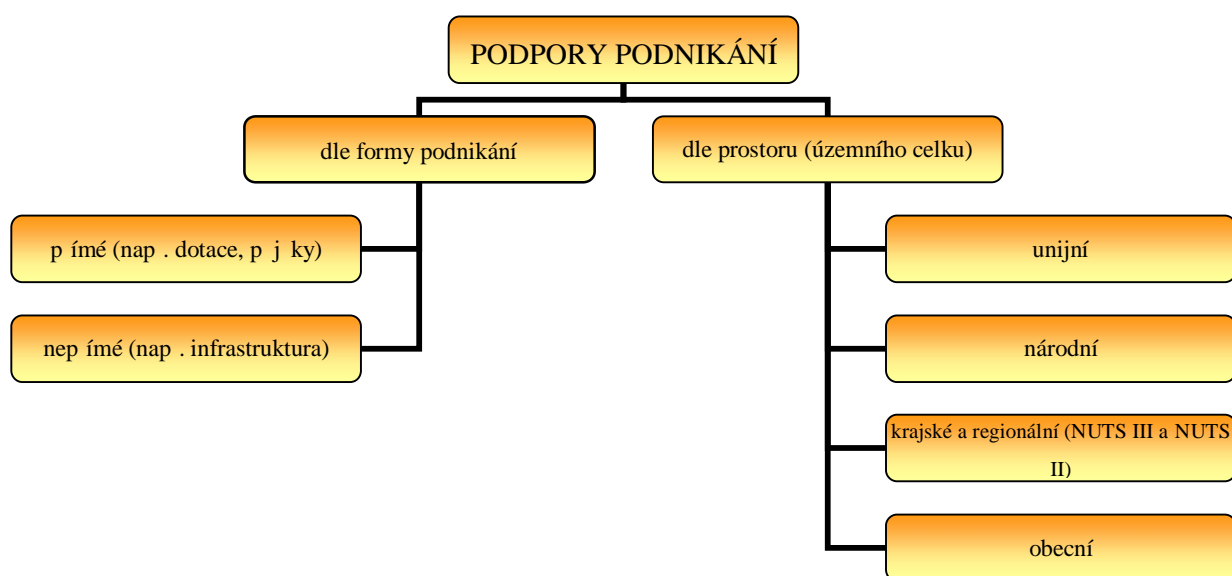
podstatnou část ekonomiky), k růstu významnosti velkých podniků a odstranění prostoru pro hospodářskou soutěž v oblasti drobné výroby, obchodu a služeb.

2.2.2 Podpora podnikání v Česku a v Evropské unii

Problematice poskytování podpory podnikání je věnována pozornost ve všech vyspělých zemích světa a ani Evropská unie spolu s Českou republikou nejsou výjimkou. K tomu, aby se podnikatelská činnost promítla do celkové situace země, je nezbytné, aby bylo podnikatelským subjektům poskytnuto nejen prostředí, ale také podmínky pro jejich působení a rozvoj.

Podpora podnikání, která je zabezpečována prostřednictvím různých institucí, agentur, odborových organizací a organizací podnikatelské sféry (Agentura na podporu podnikání a investic – CzechInvest, Regionální a poradenská a informační centra, Infocentra, Informační místa podnikatelů, atd.) zahrnuje celý soubor nástrojů, umožňujících podnikatelům zlepšit a usnadnit jejich podnikatelskou činnost odstraněním jistých bariér. Po vstupu kandidátské země do Evropské unie jsou podpory v oblasti podnikání směřovány především ke zlepšení podnikatelského prostředí a k posílení konkurenceschopnosti podniků. Poskytovaná podpora podnikání může být členěna dle formy poskytování a dle prostoru, nebo dle podpory všeobecné a podpory speciální.

Obrázek 1: Druhy podpor podle formy a podle územní hierarchie jejich poskytování

Zdroj: Malach (2005) *Jak podnikat po vstupu do EU*

Obrázek . 2: len ní podpor v R

Zdroj: Malach (2005) *Jak podnikat po vstupu do EU*

Tyto dva zpracované obrázky klasifikují formy podpor, které jsou podnikatelským subjekt m poskytovány na území eské republiky.

2.2.3 Podnikání v rámci Evropské unie

Vybudování a fungování jednotného vnit ního trhu EU, roz-i ování EU o nové lenské státy a zavád ní jednotné m ny jsou považovány za aktivity Evropské unie, které výraznou m rou p íspívají ke zvý-ení dynamiky podnikatelského prost edí a podnikatelského sektoru v Evrop .

Na území Evropské unie jsou podnikatelské innosti podporovány tzv. podnikatelskou politikou EU, která napomáhá k dosažení v t-í konkurenceschopnosti i k poskytování silné opory pro tvorbu nových pracovních míst. Je zam ena nejen na vytvo ení správného prost edí pro investice do konkurenceschopnosti a inovací, ale také prost edí, ve kterém mohou strategicky d ležitá odv tví (p edev-ím letecký a kosmický pr mysl a biotechnologie) t flit ze svého p edního postavení v oblasti technologického vývoje.

I p estofe se v Evropské unii nachází nes etné mnofství podnik , zvlá-tní pozornost je v nována p edev-ím podnik m malým a st edním. Tyto podniky p edstavují 99% v-ech podnik v Evropské unii, jsou hlavním hnacím motorem hospodá ského r stu,

inovací, tvorby pracovních míst a sociální integrace. Je tedy nezbytná jejich podpora ze strany členských zemí, i ze strany Unie, ve formě zvláštních programů, zaměřených na podporu podnikání, zlepšení přístupu malých a středních podniků na trhy a posílení jejich kapacit v oblasti výzkumu a inovací.

Na základě již dříve definovaného vnitřního trhu je nutné se zmínit, že jeho správné fungování je jedním z nezbytných předpokladů úspěchu v oblasti podnikání. Zejména volný pohyb zboží přes hranice umožní, že všechny podniky mají přístup k většímu počtu potenciálních zákazníků, ale zároveň jsou vystaveny větší konkurenci.

Pomocí tzv. PEST analýzy⁴ (je to výchozí rámec, určený pro přehlednou analýzu podnikatelského prostředí v EU) je možné zmapovat externí makroprostředí, ve kterém se podnikatel pohybuje, a mimo jiné také poskytovat informace o faktorech, které ovlivňují podnikatelskou činnost z vnějšího prostředí Evropské unie.

Tabulka 1: PEST analýza

Politické a právní faktory	Ekonomické faktory	Společenské a sociální faktory	Technické a technologické faktory
stabilita vlády	úroveň a růst HDP	demografické trendy	ICT
regulace podnikání	úroková míra	úroveň vzdělanosti	genetické inženýrství
investiční pobídky	míra inflace	ochrana fiP	internet
mezinárodní vazby	směnný kurz	korupce	vývoj nových materiálů
obchodní podmínky	dostupnost úvěrů	pracovní etika	veřejno-výzkumné aktivity

Zdroj: Kubešková, Drastíková (2008) Bariéry podnikání na vnitřním trhu EU aneb Jak zvládnout všechny podmínky

Tabulka zachycující tzv. PEST analýzu klasifikuje jednotlivé faktory, jejichž působení se promítá do samotného podnikatelského prostředí daného státu.

Přestože je možné různými způsoby mapovat podnikatelské prostředí, a tím umožnit podporu dalšího rozvoje podnikatelských aktivit, i nadále existují na

⁴ P – politické a právní faktory, E – ekonomické faktory, S – společenské a sociální faktory, T – technické a technologické faktory: jedná se o faktory, které mohou nejen usnadnit vstup do podnikání, ale také mohou pomoci překonat obchodní podmínky nebo se podílet na vzniku nového produktu či služby

vnitřnímu trhu Evropské unie přetrvávající překážky, které je třeba ve 21. století zneškodnit ujmou na které podnikatelské činnosti. Jedná se především o bariéry na vnitřnímu trhu EU v oblasti služeb, v oblasti vzájemného uznávání, zavádění výrobků a technických norem, v oblasti daní a v oblasti duševního vlastnictví.

2.2.3.1 Bariéry na vnitřnímu trhu EU v oblasti služeb

I přestože je vnitřní trh označován za mimořádný a ojedinělý úspěch evropské integrace, i nadále se Unie potýká s celou řadou překážek. Není tedy možné hovořit o jeho bezproblémovém fungování v oblasti volného pohybu zboží, osob a služeb. Relativně velké množství překážek legislativní i nelegislativní povahy brzdí využití ekonomického potenciálu jednotného trhu. Bariéry legislativní povahy spoívají především ve velkém množství specifických požadavků a byrokratických postupů, jež zabírají vzájemnému uznávání a určitými způsoby diskriminují poskytovatele (limitovaný počet povolení pro určitou službu v rámci regionu, jazykové požadavky apod.) Problémy, které jsou vyvolány nedostatkem informací a nedostatkem vzájemné důvěry, jsou považovány za překážky nelegislativního charakteru.

V souvislosti s nezbytnou identifikací přetrvávajících překážek vnitřního trhu se službami (tyto stávající bariéry brzdí růst a zejména pak negativně ovlivují rozvoj malých a středních podniků) byla přijata směrnice 2006/123/ES o službách na vnitřnímu trhu.

2.2.3.2 Bariéry na vnitřnímu trhu EU v oblasti vzájemného uznávání, zavádění výrobků a technických norem

Jedním ze základních prvků fungujícího vnitřního trhu Unie (a tím i volného pohybu zboží) je zajištění volné a spravedlivé soutěže jednotlivých subjektů na trhu. I přestože bylo dosaženo řady úspěchů v této oblasti (odstranění cel nebo daní z dovozu), s celým množstvím překážek se Evropská unie je stále potýká s technické požadavky (motivované skutečností chránit spotřebitele, občanů nebo životní prostředí) kladené na dovážené a vyvážené výrobky. Tyto technické požadavky tzv. normy, které jsou dobrovolné, jsou často mezi jednotlivými státy rozdílné. Tudíž následné přizpůsobování výrobků těmto odlišným normám je relativně finančně nákladné. Technické předpisy, požadavky a normy přinášejí podnikům (především malým a středním) řadu výhod (konkurenceschopnost) i nevýhod (administrativní zátěž, náklady, riziko).

e-ením eliminujícím existenci těchto bariér je snaha uplatnit harmonizaci (sjednocení) národních předpisů členských států pro jednotlivé druhy výrobku. Toto východisko zaručuje volný pohyb výrobků v Unii a zároveň vysokou míru ochrany.

2.2.3.3 Bariéry na vnitřním trhu EU v oblasti daní

Daňová problematika je považována za oblast, která má zjevný dopad na podnikání a následně je také v nemalé míře ovlivněna. Mimo jiné je také oblastí, ve které členské státy nepřednesly svou suverenitu na evropskou úroveň, tudíž je při rozhodování o daňových otázkách nutný souhlas všech členů.

Byť není tato problematika plně v rukou Evropské unie, učinila zde Unie určitý pokrok při nastavení závazných pravidel u spotřebních daní a DPH. I přes veškeré dosavadní snahy o eliminaci těchto daňových překážek je neustále potřebná harmonizace, zjednodušení, odstranění výjimek, zvýšení transparentnosti a modernizace stávajících pravidel Unie. Jako konkrétní příklady lze uvést nejen lepší přenos informací mezi jednotlivými národními orgány daňové správy, ale také nastavení postupného sbližování daňových sazeb, konsolidace daňových základů a zkrácení lhůt pro podávání souhrnných hlášení a daňových přiznání k DPH a způsob jejich odvodu.

2.2.3.4 Bariéry na vnitřním trhu EU v oblasti ochrany duševního vlastnictví

Právo duševního vlastnictví (obecně má kategorie zahrnující práva průmyslového vlastnictví a autorská práva) lze popsat jako soubor oprávnění, který umožňuje svým držitelům zabránit neoprávněnému užívatí nehmotného majetku v podobě myšlenky inovativního produktu, procesu, označení produktu apod. Dostatečná ochrana práv duševního vlastnictví a průmyslových práv je pokládána za zcela zásadní podmínku k posílení inovací, podpoře investic do výzkumu a vývoje, transferu technologií na trh a mimo jiné také k realizaci v poslední době často zmiňované nové páté svobody – o volný pohyb znalostí. Jelikož není ochrana duševního vlastnictví vždy zcela a plně realizována, dochází k existenci bariér v oblasti patentů na evropské úrovni – o jednotný patentový systém (neexistence jednoduchého centralizovaného patentového systému, který by umožnil platnost a snadnou vymahatelnost uděleného patentu ve všech unijních zemích), cenová dostupnost patentů (vysoká nákladnost patentového systému), vymahatelnost patentů, kvalita patentů (ohrožení podnikatelů, kterými zahraničními patenty nízké kvality) a přímá podpora patentové ochrany (na která dále sledná dodržování patentových práv brání inovacím).

I p estofle se Evropská unie, resp. jednotný vnit ní trh potýká s t flko odstranitelnými p ekáfkami (jmenovanými vý-e) je snahou v-ech lenských zemí uplat ovat princip vzájemné spolupráce a podílet se na budování takového trhu, který nebude nejen nikoho ze zú astn ných diskriminovat, ale zároveň v-em bude poskytovat stejné p íleflitosti.

2.2.4 Podnikání a podnikatelské prostředí v Česku

Podnikání je v českém obchodním zákoníku definováno jako *šsoustavná innost provád ná samostatn podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpov dnost za ú elem dosažení zisku*.⁵ V rámci tržního hospodá ství je podnikání chápáno jako neodmyslitelná hybná síla ekonomického rozvoje a pokroku, ale také jako nositel etných rizik (zahrnující nep íznivé d sledky flivelných událostí i nepln ní nebo nenálefitého pln ní smluvních závazk apod.). Realizace dané podnikatelské innosti je zaji- ována jak fyzickou tak právnickou osobou (vymezená v českém obchodním zákoníku), jejífl rozhodnutí o zahájení podnikání m fle být ovlivn no írokou íkálou d vod a okolností i samotnou motivací podnikatele. Osoba podnikatele musí být schopna nejen objektivn posoudit své íance v daném oboru, ale také se musí orientovat alespo v minimálním pot ebném rozsahu v právních p edpisech, které upravují podmínky podnikání.

Vstup české republiky do Evropské unie uskutečněný v roce 2004 nepřinesl pouze hrozby a přínosy pro české podniky, ale také upevnění silných i oslabení slabých stránek podniků.

Za hrozby spojené se vstupem do EU považovali e-tí podnikatelé a eské podniky p edev-ím r st konkurence, normy EU, r st náklad , odliv pracovních sil, r st pořádku na kvalitu, napodobování (imitace) produkt , p esun firmy do jiné zem , atd. Na druhé stran o ekávaly tyto podnikatelské subjekty jisté p ínosy pro svou podnikatelskou innost ó roz-í ení trhu, r st poptávky, jednotná legislativa, volný pohyb pracovních sil, levná pracovní síla, vyuffití finan ních prost edk EU i v t-í vymahatelnost práva. Jak jifl bylo vý-e uvedeno, vstup R do EU nep ínesl pouze hrozby a p ínosy, ale také utužení silných stránek, mezi které podniky adily kvalifikaci svých zam stnanc , výrobu produkt odpovídající normám EU, spolupráci se zahrani ním partnerem EU pop ípad vlastnictví podniku zahrani ní osobou. Ov-em i tyto silné

⁵ § 2, odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník ve znění pozdějších předpisů

stránky mají své protiklady v podobě slabých stránek podniku, ohrožující jejich další existenci - nedostatečné jazykové znalosti managementu, zastaralé výrobní zařízení, nedostatečné uplatnění marketingu nebo nedostatečné znalosti o fungování podnikatelského prostředí v EU.

2.2.4.1 Podpora podnikatelů

Podpora, která je podnikatelským subjektům poskytována (a to nejen ze strany samotné České republiky, ale také ze strany Evropské unie) je nepostradatelnou součástí podnikatelského prostředí, nebo touto cestou je ovlivován jejich rozvoj a zvýšení konkurenceschopnosti. Ukládaná podpora tak přispívá k posílení stability, kompenzuje nedostatek vlastního kapitálu, obtížnou dostupnost bankovních úvěrů i omezenou možnost ručit vlastním majetkem. Proto, aby mohla být jednotlivým podnikatelům daná podpora udělena, je potřeba dodržovat několik zásadních principů, na kterých jsou založeny programy podpory rozvoje podnikání. Jedná se o princip efektivnosti (podložený dobrými podnikatelskými záměry a také neztrácením finančních prostředků směrem k cílovému podnikateli), princip adresného zaměření (předpokládá, že programy jsou určeny konkrétnímu podniku i podnikateli), princip věcné orientace (programy jsou dotovány na určité aktivity i odstranění bariér podnikání) a principy komplexnosti a komplementarity (programy se vzájemně doplňují a nechybí jim podstatné souvislosti).

V rámci procesu podnikání je tedy nutné nejen uplatňovat výše uvedené principy, ale také dosáhnout profesionálního řízení příprav a realizace programů. Tyto programy jsou realizovány prostřednictvím projektů, kdy právě určitým vybraným projektům jsou přidělovány půjčky a dotace ze strukturálních fondů EU, které se stávají hlavním zdrojem podpory podnikání. Proto, aby bylo možné úspěšně započít projektové prostředky ze strukturálních fondů, je potřeba splnit podmínky legislativní a programové připravenosti, institucionální připravenosti a projektové a finanční připravenosti.

Tím, že mají i malé podnikatelé možnost započít projektové prostředky z těchto fondů EU, získávají tak mimořádnou příležitost posílit své postavení na trhu, zvýšit svoji stabilitu a prestiž. Pokud ovšem podnikatel projeví zájem využít tuto nezastupitelnou příležitost, bude potřeba splnit celou řadu podmínek. Při podání žádosti o podporu (musí být dle kladně zpracována) musí vždy daný podnikatelský subjekt zpracovat projekt, v rámci kterého bude potřeba prokázat reálnost vlastního záměru. Projevení této reálnosti je doprovázeno zpracováním studie proveditelnosti o jedná se nejen o komplexní pohled

na reálnost realizace zamýšleného projektu z hlediska technicko-ekonomického, časového, tržního a provozního, ale také o analýzu všech rizik a nejistoty. Rozsah a hloubka zpracovaného projektu bude různá v závislosti na velikosti a rozsahu daného záměru (musí už být jasně definován název a náplň), který je základem do základního řídicího dokumentu společnosti. Ve většině případů se jedná o obchodní plán s podklady pro řízení a finanční plánování společnosti, zdroj přesvědčivých informací pro podnikatelské okolí o současně a budoucí situaci společnosti a jejich aktivitách. Významnou součástí celého projektu je finanční propočet (musí obsahovat úplný přehled všech nákladů spojených s realizací záměru), definující finanční náročnost a časový vývoj potřebných financí.

Dle názoru odborníků v této oblasti je patrné, že nedostatek kvalitních projektů ani kofinancování není považováno za hlavní problém při poskytování podpor. Nedostatky jsou spatřovány především v připravenosti, respektive nepřipravenosti státní správy a všech nezbytných orgánů a organizací umožňujících samotnou přípravu projektu a rozdělení peněžních prostředků ze strukturálních fondů.

2.2.4.2 Innosti související s podnikáním (od založení ke zrušení podniku)

V případě, že se jakákoliv osoba rozhodne provozovat svou podnikatelskouinnost na území České republiky, je potřebné, aby disponovala nejen potřebnou specifickou motivací vyúsťující v zájem o podnikání, měla i potřebnou kvalifikaci pro podnikání ve zvoleném oboru, ale zejména, aby byla seznámena se všemi potřebnými skutečnostmi vztahujícími se k provozování podnikání.

Zahájení podnikání

Dříve, než se budoucí podnikatel rozhodne rozvíjet svou podnikatelskouinnost, je nezbytné, aby si opatřil podnikatelské oprávnění oživnostenské oprávnění, nebo jiný typ podnikatelského oprávnění. Forma, pod kterou podnikatel bude nadále vystupovat, je specifikována jako právní forma oživnostník (v případě jedné osoby), akciová společnost, společnost s ručením omezeným, veřejná obchodní společnost (bez povinnosti vytvářet základní kapitál), komanditní společnost a družstvo.

Založení podniku, respektive společnosti je první fází jeho zřízení, které předchází jeho vzniku. Během této fáze zakládání podniku je nutné vytvořit základní kapitál (nebo alespoň jeho část) ze svého vkladu a vkladu svých partnerů a podat žádost k získání podnikatelského oprávnění.

Dle studie Světové banky lze podmínky pro zahájení podnikání hodnotit na základě sledování čtyř důležitých charakteristik:

- počet kroků nutných k založení;
- průměrná doba trvání těchto procedur;
- administrativní náklady spojené s jednotlivými kroky⁶;
- požadovaný minimální kapitál⁷.

Tabulka 2: Podmínky zahájení podnikání v Řecko a v některých členských státech Evropské unie

Země	Počet procedur	Doba trvání	Administrativní náklady	Minimální kapitál
Belgie	3	4	5,3%	19,4%
Česká rep.	8	15	9,2%	30,5%
Dánsko	4	6	0%	38,6%
Francie	5	7	0,9%	0%
Irsko	4	13	0,3%	0%
Kypr	6	8	13,3%	0%
Lucembursko	6	24	1,8%	19,9%
Maďarsko	4	4	8%	10,2%
Polsko	6	32	17,9%	15,3%
Rakousko	8	28	5,1%	52%
Slovensko	6	16	2%	23,8%
Slovinsko	3	6	0%	43,3%
Španělsko	10	47	15%	12,8%
Švédsko	3	15	0,6%	28,5%
Velká Británie	6	13	0,7%	0%

Zdroj: <http://www.doingbusiness.org/ExploreTopics/StartingBusiness/>, vlastní zpracování

Uvedená tabulka znázorňuje jednotlivé kategorie, na jejichž základě je možné srovnat, jaké jsou v konkrétní zemi podmínky pro zahájení podnikání. Z uvedených statistických údajů můžeme odvodit, že mezi nejlépe hodnocená podnikatelská prostředí z hlediska zahájení podnikání patří Irsko, Francie, Velkou Británie, Dánsko, Slovinsko a Maďarsko.

⁶ vyjádřené jako % hrubého národního důchodu na obyvatele (HND=HDP+příjmy (úroky, dividendy) z jiných zemí)

⁷ vyjádřený jako % hrubého národního důchodu na obyvatele (HND=HDP+příjmy (úroky, dividendy) z jiných zemí)

ízení podniku

Ke správnému fungování podniku v obrovské míře přispívá jeho ízení představující zna nou odpovědnost a realizaci mnoha úkol , jako je vedení ú etnictví, placení daní, ízení lidských zdroj , předkládání statistických údaj a dohled nad financemi (pop ípad e-ení finan ních potíflí). V-echny tyto jmenované innosti mohou rozhodnout o budoucím úsp chu i neúsp chu.

ízení lidských zdroj je považováno za innost vyřadující provád ní specifických úkol (stanovovat mzdy, dodrřovat předpisy ohledn sociálního zabezpe ení, obsazovat pracovní místa lidmi s příslušnou kvalifikací apod.). Tato aktivita je v rámci vnit ního trhu Evropské unie upravena hlavní zásadou o volném pohybu pracovník , který umohl uje každému ob anu Evropské unie pracovat v jiném lenském stát bez nutnosti vlastnit pracovní povolení. Uplat ování této zásady nepřiná-í výhody pouze potenciálnímu pracovníkovi, ale také zaměstnavatel m, kteří mají usnadnou situaci při hledání pracovník s požadovaným profilem a kvalifikací.

Ve-keré innosti, realizované v rámci dané podnikatelské innosti by m ly spl ovat podmínky odpovědného podnikání (právní povinnosti podnik) v ířivotnímu prostředí a zaměstnanc m. Dodrřovat principy v oblasti ochrany řivotního prostředí je úlohou podniku, která sm ůje k omezování zne í-ování a boji proti zm nám klimatu. Respektovat tyto ekologické zásady m ě být z hlediska krátkého období velice nákladné, av-ak v dlouhodobém horizontu se mohou stát ob tované náklady přínosem ó zvy-ování konkurenceschopnosti, inovací a vytvo ení nových trh .

Dodrřování pravidel v sociální oblasti je právní povinností k zamezení diskriminace v práci, zaji-t ní rovného zacházení se v-emi zaměstnanci a zaru ení bezpečnosti a ochrany zdraví pracovník . V rámci podnikatelské innosti mohou být realizovány i dal-í kroky sm ůjící k udrřitelnosti (vypracování environmentální a sociální strategie), které přesahují minimální požadavky, zvy-ují v-ak konkurenceschopnost a pomáhají k dosažení hospodá ského úsp chu.

Zam stnávání pracovník

Zam stnávání pracovník nejen v eské republice, ale také v ostatních lenských státech Evropské unie je pln v kompetenci národních vlád. Každá lenská zem EU si tedy nejen sama reguluje trh práce, ale také zodpovídá za politiku zaměstnanosti, stanoví si základní minimální mzdu, úpravu práce o víkendech, v noci, stanoví si nárok a délku dovolené i délku výpov dní doby. I přestože není možné

ze strany Evropské unie přímo zasahovat do této oblasti, snaží se alespoň o zamezení diskriminace i zneuhlívání rozdílů v pracovním právu jednotlivých zemí vydáváním příslušných směrnic.

Oblast zaměstnávání pracovníků v konkrétních zemích je opět možné srovnávat na základě ukazatelů Světové banky - dílčí indexy (index obtížnosti přijímání, index obtížnosti propouštění, index rigidity pracovní doby) a nákladové indexy (náklady přijímání, náklady propouštění). [2], [15], [16]

Tabulka 3: Zaměstnávání pracovníků v České republice

Hodnotící ukazatel⁸	
Index obtížnosti přijímání	33
Index obtížnosti propouštění	20
Index rigidity pracovní doby	40
Náklady přijímání	35
Náklady propouštění	22

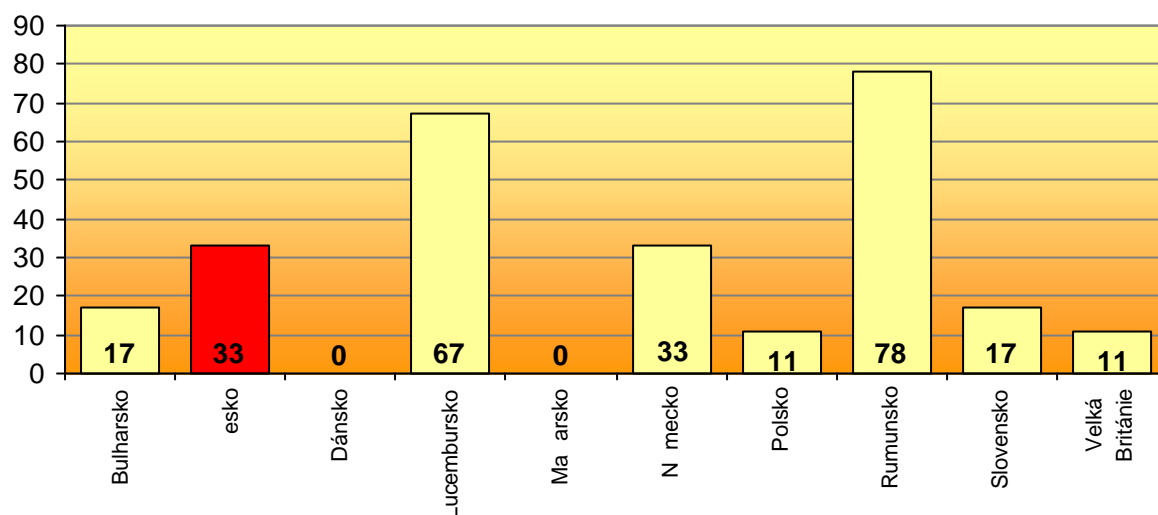
Zdroj: Kubešková, Drastíková (2008) Bariéry podnikání na vnitřním trhu EU aneb Jak zdolat všechny překážky

Tabulka zaměstnávání pracovníků v České republice znázorňuje jednotlivé hodnotící ukazatele, na základě kterých je Česko zařazeno do skupiny členských zemí s méně snadnými podmínkami k zahájení podnikání (spolu s Polskem, Maďarskem, Slovinskem a Řeckem).

---

⁸ Dílčí indexy mohou nabývat hodnot 0-100 (0 ó malá obtížnost, 100 velká obtížnost), náklady přijímání jsou vyjádřeny v procentech mzdy, náklady propouštění jsou vyjádřeny v zaplacených týdnech.

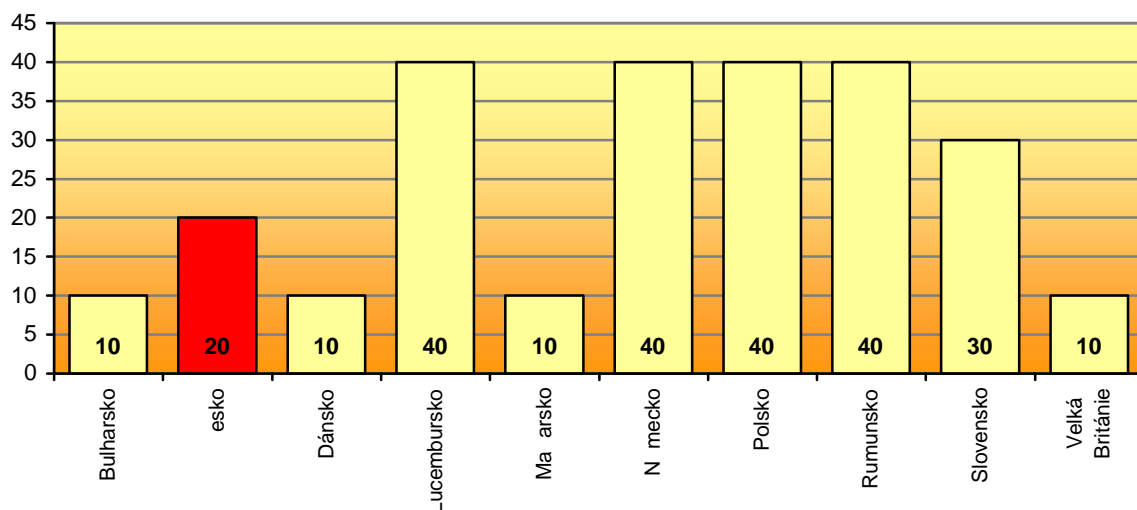
Obrázek . 3: Srovnání hodnotícího ukazatele o index obtížnosti přijímání, v n kterých
lenských státech Evropské unie

Zdroj: Kubešková, Drastíková (2008) *Bariéry podnikání na vnitřním trhu EU aneb Jak zdolat všechny překážky*, vlastní zpracování

Graf znázorňuje postavení Česka a dalších vybraných členských států EU v oblasti obtížnosti přijímání pracovníků.

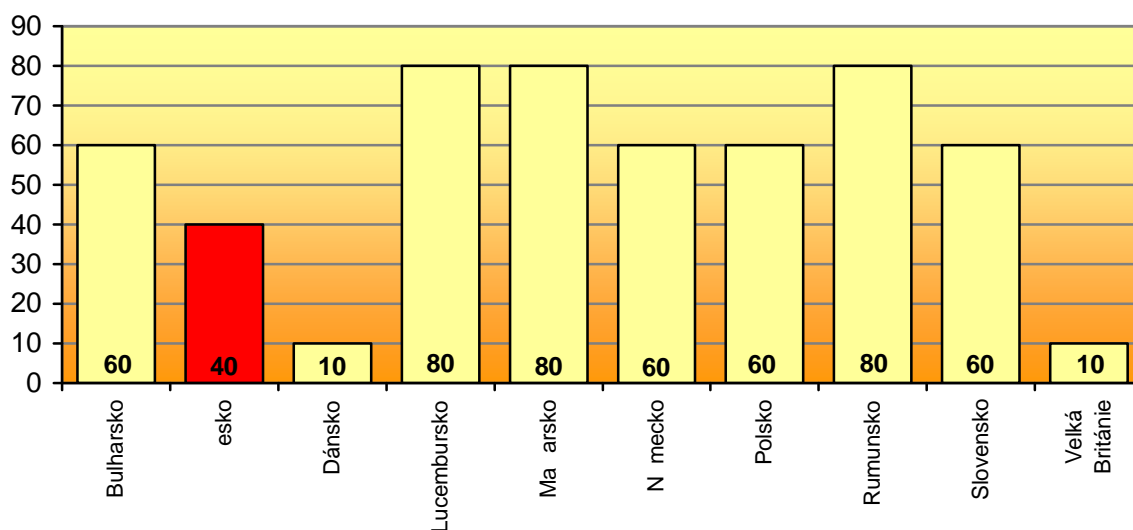
Obrázek . 4: Srovnání hodnotícího ukazatele o index obtížnosti propouštění, v n kterých
lenských státech Evropské unie

Zdroj: Kubešková, Drastíková (2008) *Bariéry podnikání na vnitřním trhu EU aneb Jak zdolat všechny překážky*, vlastní zpracování

Z grafu vyplývá závěr, že Česko na základě hodnocení ukazatele obtížnosti propouštění pracovníků je zařazeno do skupiny zemí, kde propouštění pracovníků není obtížné. Mimo tyto uvedené státy jsou obtížnější podmínky pro propouštění pracovníků zaznamenány také v Nizozemí, Estonsku, Slovinsku a Portugalsku.

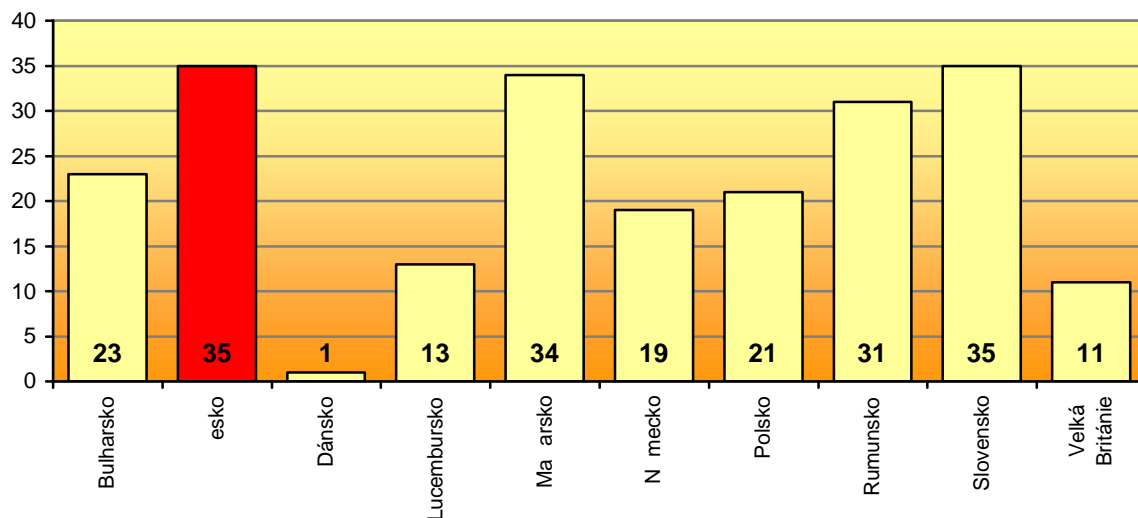
Obrázek 5: Srovnání hodnotícího ukazatele o index rigidity pracovní doby, v nichž kterých členských státech Evropské unie

Zdroj: Kubešková, Drastíková (2008) *Bariéry podnikání na vnitřním trhu EU aneb Jak zdolat všechny překážky*, vlastní zpracování

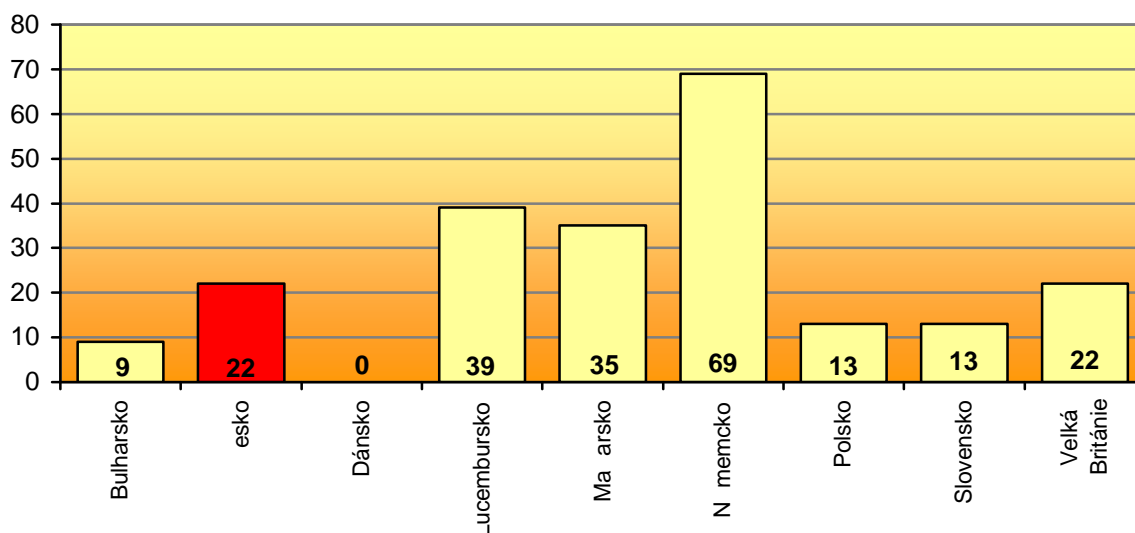
Uvedený graf zhodnocuje nepružnost pracovní doby. Česko danou pozici zaujímá spolu s Belgií, Itálií, Lotyšskem a Nizozemím.

Obrázek . 6: Srovnání hodnotícího ukazatele o náklady p ijímání, v n kterých lenských státech Evropské unie

Zdroj: Kube ková, Drastíková (2008) *Bariéry podnikání na vnit ním trhu EU aneb Jak zdolat v-echny p ekáfky*, vlastní zpracování

Obrázek . 7: Srovnání hodnotícího ukazatele o náklady propou-t ní, v n kterých lenských státech Evropské unie

Zdroj: Kube ková, Drastíková (2008) *Bariéry podnikání na vnit ním trhu EU aneb Jak zdolat v-echny p ekáfky*, vlastní zpracování

Poslední dv grafická znázorn ní zachycují náklady p ijímání a propou-t ní pracovník , ze kterých je mořné vy íst jejich relativn nízkou úrove na území eska.

Platba daní

Platba daní je stejn jako zaměstnávání pracovníků v kompetenci vlád jednotlivých zemí. Na území Evropské unie to znamená existenci 27 různých daňových systémů, různé druhy daní a jejich sazby. Evropská unie se ovšem již relativně dlouho snaží o harmonizaci daňové oblasti. Je zřejmé, že ani česká republika se nebude chtít vzdát této kompetence, jelikož by ztratila nejen svou daňovou suverenitu, ale také významný nástroj k ovlivňování fiskální politiky.

Daňová soustava české republiky je tvořena daní z přidané hodnoty (od roku 1993 upravuje směrnice č. 92/77/EHS základní sazbu DPH na minimální hranici 15% a sníženou sazbu DPH na minimální hranici 5%), spotřební daní (včetně energetických daní), daní z příjmu, daní z nemovitosti, daní silniční, dálničnou, darovací a z převodu nemovitosti. Také příspěvek na sociální zabezpečení a veřejné zdravotní pojištění i místní poplatky jsou řazeny do kategorie odvod daňového charakteru.

Z hlediska podnikání jsou prioritní především přímé daně dle chodové o daně ze zisku korporací a osobní dle chodová daň.

- Daň ze zisku korporací (daň z příjmu právnických osob):
  - předmětem této daně jsou příjmy, respektive výnosy z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem;
  - za poplatníka této daně jsou považovány osoby, které nejsou fyzickými osobami či organizační složkou státu;
  - základ daně je závislý na výsledku hospodaření před zdaněním, jenž lze upravit o daňovou ztrátu, o 100% výdaj vynaložených na realizaci projektu v oblasti výdělku a výzkumu a dále je možné od tohoto základu daně odečíst dary (v minimální hodnotě 2000 CZK, maximálně ovšem může jít o 5% upraveného daňového základu);
  - sazba daně je od roku 2010 rovna 19%.
- Osobní dle chodová daň (daň z příjmu fyzických osob):
  - do skupiny daně z příjmu fyzických osob patříme veškeré příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky, příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti;
  - z kategorie této daně jsou vyňaty příjmy z dividend, přijaté úvřely a půjčky;

- základ dan je roven částce, o kterou příjmy plynoucí poplatníkovi za dané zdaňovací období přesahují výdaje;
- výše uvedený základ dan je možné snížit o odpisy části úroků z úvěrů na bytové potřeby, příspěvky na penzijní příspěvek, pojistné životního pojištění i zaplacené členské příspěvky odborové organizaci;
- sazba dan je od roku 2008 stanovena na úrovni 15%. [7]

Rozhodnutí o ukončení podnikání

Důvody vedoucí k ukončení podnikání mohou být různého původu. Jedním z nich může být odchod do důchodu a následné převedení vlastnictví podniku. Touto cestou je možné využít předcházejících úspěchů, kterých společnost dosáhla.

Dále se podnikatel může rozhodnout o dobrovolném ukončení podnikání. Zde je nezbytné dodržet příslušné vnitrostátní postupy.

Poslední možností, která ukončuje podnikání, je úpadek. Jedná se o situaci, kdy podnik není schopen splnit se neustálým změnám, které jsou součástí podnikatelského života (globální konkurence, nové výrobky na trhu, nové technologie) nebo v důsledku nepředvídaných událostí (selhání významného odběratele). Ani úpadek jako ukončení podnikání nemusí u některých podnikatelů odradit od dalších pokusů prorazit a uplatnit se na trhu. Taktéž použití z chyb je důležitým faktorem, který může dopomoci podniku být úspěšný i bez ostatních.

2.2.4.3 Prospěchy z trhu EU

Zahájení podnikání v České republice, stejně jako v dalších členských státech, přináší každému podniku v Evropské unii prospěchy z obrovského evropského trhu o 27 zemí s více než 480 miliony spotřebitelů.

Stejně jako vnitřní trh upravuje volný pohyb pracovníků, modifikuje také volný pohyb zboží umožňující přepravovat a prodávat zboží kdekoli v Evropské unii. České právní předpisy spolu s právními předpisy ostatních členů byly do jisté míry nahrazeny jedním souborem evropských pravidel, díky nimž je obchodování pro české podniky v ostatních členských státech snazší a levnější. Aby ovšem trh Evropské unie fungoval tak, jak má, je nutné, aby nejen české podniky, ale i podniky v ostatních zemích Unie dodržovaly určitá pravidla a soutěily poctivě.

Pokud není pro české podnikatele dostatečně uspokojivé podnikání pouze na území České republiky, mohou svou podnikatelskou činnost rozvinout

v tzv. přeshraniční spolupráci, která může pomoci zvýšit především jejich konkurenceschopnost. Český podnik tak může s jiným uniijním podnikem uzavřít dohodu o výrobě, zřídit společný podnik, dohodnout se na převodu technologií a spolupracovat na výzkumných projektech.

3. Podnikatelské prostředí v daňových rájích

3.1 Daňový ráj

V úvodu do této problematiky je zřejmě vhodné a důležitě vystihnout, co se pod pojmem daňový ráj ukrývá. Vě vychází z anglického výrazu *šoffshore* = šmimo pobřeží. Původní význam tohoto pojmu označoval menší ostrovy, které byly situovány mimo území vyspělých států. Postupem času ovšem tyto ostrovní oblasti začaly nabízet různé druhy výhod (zahrnující mimo jiné také daňové úlevy investorům z vyspělých zemí), jejichž hlavním cílem bylo přilákání zahraničního kapitálu na své území. V průběhu tohoto vývoje se tedy dostáváme k dnešnímu přenesenému významu výrazu *offshore*. Jedná se o všechny země, které nabízí zahraničním investorům známé zvýhodnění především v daňovém režimu.

Počet a seznam daňových rájů se v rámci každého desetiletí poměrně rychle mění. Rostoucí počet je ovlivněn nejen snahou některých zemí, ale také inspirací úspěchu klasických daňových rájů, přejímáním jejich právních předpisů i přilákáním zahraničních investorů. Oproti tomu snižování jejich počtu může být způsobeno politickou nestabilitou i přírodní katastrofou. V důsledku těchto skutečností některá *offshore* centra dočasně i trvale mizí.

Za počátek vzniku daňových rájů je datováno období konce druhé světové války. Po tomto krutém a hospodářsky neúspěšném období dochází k poměrně rychlému vzpamatování světové ekonomiky, doprovázené nárůstem osobního vlastnictví (především ve Spojených státech a ve vyspělých zemích západní Evropy). Toto narůstání majetku dávalo podnět k projevení zájmu o jeho efektivní zhodnocení, a to cestou snížení daňového zatížení. *Offshore* centra tedy získala nenahraditelnou přidanost.

Souasný stav a postavení daňových rájů ve světové ekonomice je ohromující. V krátkém přehledu uvádím pár skutečností, které výše jmenované zdrazují:

- Na základě statistik nemá hrubý domácí produkt na jednoho obyvatele daňového ráje Bermudy na své konkurenci. Svou hodnotou 69 900 USD převyšuje Lucembursko, Spojené Arabské emiráty, Norsko i Spojené státy americké.
- Libérie, Panama i Kypr o daňové ráje s prominentním postavením v řadě zemí s nejrozsáhlejším lodním registrem.

- Offshore centra jako Hongkong a Kajmanské ostrovy patří mezi p t nejv t-ích finan ních center sv ta (po metropolích jako je New York nebo Londýn).
- Po et založených spole ností v n kterých da ových rájích (Britské panenské ostrovy nebo Lichten-tejnsko) p evy-uje po et místních obyvatel.

Z vý-e uvedeného je tedy z ejmé, že da ové ráje získaly své nezastupitelné sv tové postavení. Svou pozici získaly nejen v d sledku poskytování da ových výhod, ale také v d sledku snahy prosadit plánování mezinárodních operací a ochrany majetku, globálního investování, zrychlení a zjednodu-ení mezinárodních obchodních transakcí, poji-t ní i lo a ství.

Hlavním d vodem k vyhledávání nových a vhodn j-ích míst k podnikání v oblasti da ových ráj je nejen snaha snížit da ovou zatížení, ale také možnost využívat výhod odli-ného právního prost edí, ochrana majetku, regulace n kterých podnikatelských aktivit i anonymita vlastnictví.

3.2 Zvýhodn né subjekty v rámci da ové problematiky

Da ov zvýhodn né subjekty lze chápat jako ty formy podnikání, které mohou fungovat, respektive fungují na území da ových ráj . Do kategorie nejd ležit j-ích forem podnikání m fme adit offshore spole nosti, partnerships, trusty, nadace, banky, poji-ovny i hybridní spole nosti (zahrnující znaky offshore spole nosti a partnership).

3.2.1 Offshore spole nosti

Jedná se o nejznám j-í, nejvýrazn j-í a jednozna n nejpoužívan j-í zp sob podnikání zakládaný v da ových rájích. Hlavní p í innou vysoké oblíbenosti je p edev-ím zjednodu-í a rychlejší proces založení, níží náklady i univerzáln j-í použití p i da ovém plánování. Fungování offshore spole nosti p íná-í celou adu výhod.

- Výhody v oblasti dani z p íjmu:
  - touto výhodou se rozumí podstatn níží da ové zatížení;
  - povinnost platit da z p íjmu je ve v t-in da ových ráj nahrazena kařdoro n placeným pau-álním vládním poplatkem, který se pohybuje v rozmezí 100 USD až 500 USD;

- ovšem ne ve všech offshore centrech je tento paušální poplatek aplikován o na n které offshore společnosti může být používána daň s nízkou procentní sazbou (Kypr).
- Další výhody:
  - zatímco je výše uvedené osvobození od povinnosti platit jakékoli daň, popřípadě níže daňové zatížení nabízeno ve většině daňových rájů, existují i další možnosti, kterými lze přilákat zahraniční kapitál na dané území;
  - tyto výhody jsou charakteristické nejen aplikací v konkrétních zemích, ale také svou intenzitou;
  - jedná se především o osvobození od daní z kapitálových zisků, osvobození od daní z dividend, osvobození od daní z příjmu fyzických osob, osvobození od DPH, daňové prázdny, investiční úlevy, možnost využívaní zrychleného odepisování, široká škála daňově uznatelných nákladů, absence devizové kontroly, minimální kontrola ze strany úřadů vlády, žádné nebo minimální požadavky na předkládání účetních výkazů nebo na povinný audit, liberální imigrační politika, anonymita vztahující se k offshore společnostem a jejím vlastníkům (diskrétnost v případě sdělování informací o statutárních zástupcích a akcionářích) a mnohé další.

Na základě právních předpisů uplatňovaných v jednotlivých daňových rájích se právnické osoby rozdělují do tří kategorií:

- Společnost založená podle speciálních zákonů o jedná se o zákony, které jsou odlišné od těch, podle kterých jsou zakládány a zdanovány domácí společnosti (společnosti podnikající na území daného státu). Vysvětlením výše uvedeného může být existence a uplatňování minimálně dvou zákonů týkajících se obchodních společností. Jeden z těchto uplatňovaných zákonů je aplikován na domácí společnosti, druhý na vznik, fungování a zánik offshore společností.
- Společnost založená podle všeobecného zákona o společnostech o tímto společným zákonem je myšleno založení společnosti podle právního předpisu, který je uplatňován všemi společnostmi.

- Da ov osvobozená spole nost ó bezda ový status není t mto spole nostem p íznáván po spln ní ur itých podmínek automaticky, nýbrž na základ podané žádosti ur ené kompetentnímu orgánu (ministerstvo, zvlá-tní ú ad pov ený dohledem nad offshore entitami).

3.2.2 Partnerships

Jedná se o spole enství dvou i více osob, které spojují své finan ní zdroje, schopnosti a profesní talent jednotlivých spole níků (partner), jejichž cílem je dosažení zisku prost ednictvím spole né podnikatelské aktivity. Vznik této formy podnikání je zahájen uzav ením smlouvy mezi alespo dv ma osobami. Nezbytnou sou ástí zakládání partnerství je d v ra mezi jednotlivými partnery, kte í ru í za závazky této formy podnikání do vý-e svého ve-kerého majetku, tedy neomezen . Pokud nastane situace jednání jednoho ze spole níků partnerství bez v domí ostatních, jednající partner zavazuje své spole níky ve stejné mí e jako sebe.

Výhodou fungování partnerství je p edev-ím neexistence jakékoli formální organiza ní struktury, mimo jiné také nízké finan ní náklady na samotné založení, v t-í svoboda v podnikání i men-í míra publicity. Také nezanedbatelné da ové výhody (nízký pau-ální poplatek, který nahrazuje da z p íjmu) jsou ovliv ujícím faktorem zakládání partnerství v da ových rájích.

Vý-e jmenované výhody jsou ov-em do ur ité míry kompenzovány ur itými nevýhodami (neomezené osobní ru ení i nejistá doba trvání ó partnerství zaniká v p ípad smrti kteréhokoli z partner).

3.2.3 Trusty

Trustem se rozumí forma mezilidského vztahu (nikoli právní subjekt), kdy prosp ch z majetku, který vlastní jedna strana (správce trustu ó není povinen sd lovat informace, jež se týkají majetku trustu, struktury trustového vztahu ani identity jeho ú astník) plyne stran druhé (beneficientovi ó m fle jím být i samotný zakladatel, v p ípad založení trustu ve prosp ch sebe samého). Osoba, která pot ebný majetek poskytla (zakladatel ó ustanovením trustu ztrácí vlastnická práva ke svému majetku; na základ trustového vztahu je právní vlastnictví p evedeno na správce trustu) stanovuje podmínky vzájemného vztahu mezi stranami, jež jsou obvykle obsaženy v tzv. trustové smlouv .

Existence této formy podnikání je ve většině zemí upravena trustovými zákony a omezena tak na dobu určitou obvykle 80-100 let.

Hlavní podstata trustu je definována jako mimořádný nástroj pro ochranu rodinného majetku. Jedná se tedy o dokonalou ochranu majetku před jakýmkoli nárokem ze strany třetích osob. Prokázání předmětů trustu je zejména v situaci komplikovaných rozvodů, nepříznivých soudních rozhodnutí či uplatnění jakýchkoli nároků v ítel nebo jiných, často nepředvídaných okolnostech.

Mimo jiné je možné trust definovat jako velmi elegantní nástroj, který slouží k legální minimalizaci daňové povinnosti určitého druhu obvykle omezení daně z příjmu a majetkové daně v trustech v nichž daňových rámcích.

V souvislosti s existencí trustu je nezbytné se zmínit i o tzv. trustové společnosti (podléhá dohledu ze strany vlády dané země). Jedná se o specializovanou firmu zabývající se správou trustů (jsou ušetřeny jakéhokoli vládního dohledu).

3.2.4 Nadace

Nadaci lze charakterizovat jako právnickou osobu mající povahu právně samostatného subjektu. Přímý majetek nadace složený z vkladů zakladatel je po dobu existence a fungování nadace zcela izolován od jejího vlastního majetku. Proto, aby mohla nadace vzniknout, je nezbytná její registrace u příslušného úřadu a samotné založení pro předem určený nekomerční účel vyhovující ve veřejném zájmu. Z tohoto důvodu jsou nadace v každé zemi pod vládním dohledem nebo dohledem příslušného kontrolního úřadu.

Charakteristiku nadací je možné vyjádřit v rámci následujícího přehledu:

- právnická osoba definovaná příslušnými zákony;
- vzniká v důsledku samotné registrace;
- neomezená doba trvání;
- nemožnost použití výhradně k obchodním účelům;
- sám zakladatel disponuje právem spravovat majetek.

3.2.5 Offshore banky

Za offshore banku můžeme považovat společnost, která je primárně založena za účelem získání výhod ze speciálního daňového režimu a provozování bankovní činnosti (prostřednictvím licence). Dle typu licence mohou banky nabízet zahraničním investorům své služby obvykle poskytování úvěrů a přijímání vkladů komukoli

(jedná-li se o licenci neomezenou) nebo omezenému okruhu osob (jedná-li se o licenci omezenou).

Offshore bankovníctví dosáhlo v posledních letech nemalého úspěchu (zejména v 80. letech) a přispělo k ekonomickému rozkvětu mnoha daňových rájů. Ovšem i tento pozitivní vývoj je nezbytné dostatečně regulovat (stanovení vysokých nároků na řádatele licence, přijetí zákonů proti praní špinavých peněz i spolupráce s ostatními zeměmi). Samotné zakládání a existence offshore bank má za následek nejen pozitivní vliv na zaměstnanost, ale také roční licenční poplatky zaujaly velmi vysoké hodnoty v oblasti atraktivnosti přímého do státních rozpočtů jednotlivých daňových rájů. Vysoká oblíbenost offshore bankovníctví se také promítla do růstu ukazatele hrubého národního produktu na obyvatele (Hongkong, Bermudy, Lichtenštejnsko, Lucembursko).

3.2.6 Offshore pojišťovny

Správným popisem pojmu offshore pojišťovny se rozumí pojišťovací společnost, která podniká v daném daňovém ráji a její prostředí je charakterizováno výrazně nižší regulací činnosti (ve srovnání s vyspělými zeměmi OECD). Poskytnutí této výhody spolu s paušálním nebo velmi nízkým zdaněním přímých zisků zajišťuje efektivnější činnost oproti klasickým pojišťovnám.

Charakteristické znaky offshore pojišťovníctví:

- nízká stupeň regulace ze strany státu;
- potřeba nízkého kapitálu;
- osvobození od daně z příjmu v konkrétní zemi registrace.

Z výše uvedeného je zřejmé, že těmto věcně offshore centra se snaží na své území přilákat zahraniční investory. K tomuto přilákání využívají různé možnosti, a ušl se jedná o poskytování velkého množství výhod, a to nejen v oblasti daňové problematiky.

3.3 Podnikání v offshore zemích

I přestože může být představa podnikání v daňovém ráji velice slibná, není jednoduché nastínit, jakým způsobem může fyzická i právnická osoba (sídlicí v zemi s normálním daňovým zatížením) využít výhod daňových rájů. Primárně je nutné, aby se zahraniční investoři při rozhodování (ve svých podnikatelských projektech)

o využití/nevyužití výhod poskytující offshore zemí omezovali a řídili platnými zákony v těchto zemích, kterých se jejich aktivity týkají.

V souvislosti je uplatňována všeobecně platná skutečnost legálního využívaní společností založených v daných rájích, která je omezována nejen zákony platnými v daném daném ráji (legislativa je velmi pružná a investory omezuje zcela zanedbatelně), ale také zákony zemí, ze kterých mají povod majitelé a statutární zástupci vzniklé offshore společnosti a souasn také zákony zemí, z nichž pocházejí její zákazníci. Jak již bylo uvedeno, legislativa daných rájů nebývá ztřující okolností. Jiná situace ovšem nastává v souvislosti s povinnostmi a omezeními majitelů a statutárních zástupců dané offshore společnosti (široké spektrum od zákonů o daních až po související procesní normy, které upravují snahu daných subjektů dané povinnosti obcházet).

Mezi hlavní důvody a motivy pro zahraniční investici vyhledávají možnost využívaní a uplatnění výhod poskytovaných danými ráji máme obchod, půjčky, drůbku majetku, registraci lodí, využívaní úspor z rozsahu, zaměstnávání, výrobu, zaměstnání nebo trvalého pobytu, bankovní a pojišťovací činnosti a mnohé další.

Obchod

Obchod, popřípadě mezinárodní obchod máme za hlavní mezi nejčastější motivy pro použití offshore společnosti. Subjekt, který bude založen ve vhodném daném ráji, se může stát významným a velice prosperujícím řídicím centrem pro všechny obchodní transakce. V důsledku globalizace a dynamického vývoje světa již není problém zajistit dopravu a skladování zboží cest zboží od dodavatele ke konečnému zákazníkovi prostřednictvím speciálních a logistických firem (tyto firmy mimo jiné také uplatňují výhody, které jim nabízí zóny volného obchodu, svobodná celní pásma a celní sklady). V rámci Evropy (resp. Evropské unie) je mezinárodní obchod oblíbený zejména. Offshore společnosti založené v těchto oblastech tak mají možnost využívat zjednodušený režim správy DPH a mohou zakoupit zboží v jakékoli členské zemi Evropské unie a následně jej prodat na území jiného členského státu bez platby DPH při nákupu (zboží nesmí opustit území Evropské unie).

Půjčky

Půjčky lze chápat jako získání a řízení finančních prostředků (v rámci založení offshore společnosti), které lze využít jako poskytovanou výhodu konkrétní offshore zemi. Získané finanční zdroje (prostřednictvím vydávání obligací nebo shromáždění

volných fond (od spízných společností) jsou poté přijímány mateřské společnosti i dalším společností z její finanční skupiny.

Držba majetku

Využití této výhody je uplatňováno především u zakládání trust (předurčení k ochraně majetku před nepříznivými vlivy) i standardních offshore společností (možnost úsporně zakrývat vlastnictví a vyhýbat se vysokým daním z majetku, příjmů, kapitálových zisků, daním důchodovým i případným nárokům ze strany budoucích věřitelů).

Registrace lodí

Především Libérie, Belize, Panama, Kypr i Malta jsou zařazeny do kategorie offshore zemí, ve kterých lze registrovat loď pro účely mezinárodního obchodu i pro vlastní potřeby. Lodní rejstříky těchto zemí zaznamenávají značné množství registrovaných lodí nejlépe registry mnoha bývalých námořních velmocí. Za výhody plynoucí z registrace lodí na území výše jmenovaných zemí jsou považovány především velmi nízké náklady, jednoduchost registrace, absence daní z příjmů z činnosti obchodních lodí i výrazná benevolence konkrétních a zainteresovaných úřadů i definování požadavků na stav registrovaného plavidla.

Využití úspor z rozsahu

Typickým příkladem této výhody je založení panamské i belizské společnosti (je založena evropskými dovozci určité komodity z Latinské Ameriky). Tato nově založená offshore společnost má možnost pořídit požadované zboží za zvýhodněnou cenu (prostřednictvím hromadného nákupu) a následně nezdaněný příjem, který plyne z prodeje této komodity do Evropy.

Zaměstnávání

Jedná se o specifickou situaci, kdy lze offshore subjekty využít i v oblasti zaměstnávání osob. Klasickým příkladem může být zaměstnávání pracovníků offshore společností na ropných plošinách, což vede k výrazným úsporám při placení daní a souvisejících dávek.

Výroba

Výhody, které plynou ze zřízení výrobní společnosti na území některého daňového ráje (Kypr, Hongkong, Seychely) nejsou poskytovány pouze společnostem provádějící obchod mimo stát svého založení, ale také těm společnostem, které chtějí realizovat výrobní

innost přímo na území daného offshore centra. Ovšem i samotné založení výrobní společnosti v offshore zemi je určitým způsobem omezeno (kvalifikovanost pracovní síly, atd.)

Zmna obanství nebo trvalého pobytu

Absenci dan z příjmu fyzických osob lze popsat jako nejtypičtější základlo pro jedince ze stát s b f ným da ovým zatížením. Mezi nejvíce využívaná azylová území pro fyzické osoby adíme Monako i Andorru.

Bankovní a pojiovací innosti

Offshore banka⁹ nabízí svým klient m nemalé množství výhod - od poskytování bankovních záruk a referencí, přes správu cenných papír , otevírání klientských podů t v registrech cenných papír , získávání levnějších zdroj od jiných bank a f po vystupování v kontraktech vyřadující ú ast banky.

Využívání pojiovací společnosti, které jsou zakládány v da ových rájích, je hlavní d vodem vyhnutí se strastem a rizik m spojených s exportem na mén rozvinuté trhy.

Podnikání v da ových rájích se jeví jako velice výhodná innost, která je ze strany p vodních domovských ú ad ve státech s b f ným re f lmem neoblíbená. Snahou t chto stát je vyvíjet takovou legislativu, která bojuje proti vzr stající popularit ízení svého da ového zatížení konkrétního da ového poplatníka. Jednou z možností, kterou se da ový poplatník snaží obejít vydanou legislativu, jsou stále frekventovanější da ové úniky.

3.3.1 Legální a nelegální minimalizace da ové povinnosti

Charakteristiku da ového úniku m f leme vymezit nejen v rámci nelegálních aktivit, je f odporují da ovým zákon m, ale také jako snahu o minimalizace dan využívanající v ech legálních možnostech. Vyhýbání se placení dan , respektive minimalizací odvedení dan ¹⁰ je v podstat považováno za provozování legální aktivity. Do této skupiny legální minimalizace da ové povinnosti zahrnujeme legální metody nazvané jako efektivní da ové optimalizace ó r zná osvobození, slevy, volba mezi formou odpis i společná zdan ní manžel . Vý-e uvedené metody byly za azeny do da ových zákon

---

⁹ malá soukromá banka

¹⁰ efektivní da ová optimalizace

se zcela legálním úmyslem o zvýhodnit některé skupiny daňových subjektů i podpořit vybrané činnosti (výdaje a výzkum).

Za nelegální minimalizaci daňové povinnosti můžeme považovat již zmíněvané daňové úniky. Jedná se o veškeré aktivity a činnosti, jejichž smyslem je snížení daňové povinnosti a zároveň porušení související daňové předpisy (v domě i nev domě). Následkem uskutečnění daňového úniku je ve většině případů uložení pokuty nebo penále. Uložení pokut a penále je upraveno systémem, který je platný v konkrétní zemi. Uznání daňového úniku za trestný čin není příliš běžný postup. Pro jeho prokázání je nezbytné dokázání úmyslnosti a vzniklá škoda musí dosáhnout určité hranice, jejíž definování nemusí být jednoznačné. Nejednoznačnost může být dána skutečností, že nelegální únik nemusí být vždy proveden automaticky záměrnou a podvodnou činností. Především neznalost, neúplná informovanost, nedbalost či neopatrnost je mnohdy důvodem neúmyslného porušení zákona. S problematikou určení zákonitostí postupu bojují patrně všude na světě.

Tabulka 4: Minimalizace daňové povinnosti

Minimalizace daňové povinnosti			
legální	nelegální (=daňový únik)		
tzv. efektivní optimalizace, tj. využití všech dostupných zákonných ustanovení k minimalizaci odvedení daní	neúmyslné porušení zákona	úmyslný únik menšího rozsahu	daňový únik kvalifikovaný jako trestný čin

Zdroj: Trósky (2008) *Daňové teorie s praktickou aplikací*

Uvedená tabulka klasifikuje minimalizaci daňové povinnosti na legální a nelegální.

3.3.2 Charakteristika daňových úniků

Jak již bylo výše uvedeno, daňovým únikem se rozumí realizace takového činu, jenž vede ke zkrácení daňové povinnosti a zároveň je doprovázen v domě i nev domě porušením právních předpisů v rámci daňové problematiky. Pro další vymezení pojmu je nutné upozornit na odlišnost daňového nedoplatku (nejedná se o daňový únik) představující rozdíl mezi daní, která měla být poplatníkem zaplacená a skutečně zaplacenou částkou.

Hlavní důvody a tendence daňových poplatníků uchýlovat se k daňovým únikům je sledován v subjektivním postoji jeho samotné osoby (vztah k riziku, psychologická hranice daňového zatížení i míra informovanosti) a v institucionálním prostředí – neformální (tolerance společnosti k daňovým únikům) a formální (složitost a kvalita daňového systému, celkové daňové zatížení, výše trestu a pravděpodobnost odhalení). Níže uvedené členění vychází z publikace Daňové teorie s praktickou aplikací z kapitoly Daňové úniky a stínová ekonomika, zpracované Ing. Michaelou Tichou.

Daňové úniky u přímých daní:

- krácení příjmů /výnos :
  - zatajení nebo krácení tržeb;
  - výnosy z nelegální činnosti (prodej pašovaného zboží, prodej nelegálně zkopírovaných záznamů);
  - neevidované podnikání nebo zaměstnávání;
- nadhodnocení výdajů /náklad :
  - zahrnutí daňově neuznatelných nákladů;
  - nesprávné časové rozlišení nákladů;
  - fiktivní náklady;
  - špatné vyhodnocení odpisovaného majetku;
- nesprávné nebo fiktivní uplatnění různých daňových výhod:
  - osvobození od daní, slevy na dani, odpočitatelných položek a položek, které snižují základ daní nebo zvláštních sazeb daní;
- krácení příjmů z kapitálového majetku:
  - neoficiální vyplacení dividend společnostmi mimo účetnictví.

Daňové úniky u nepřímých daní:

- spotřební daně na vybrané produkty (akcízy):
  - fiktivní vývoz;
  - machinace se sazbami daní;
  - nesprávné uplatnění osvobození od daní;
  - prodej nealkoholického alkoholu a tabákových výrobků;
- daně z přidané hodnoty:
  - krácení tržeb;

- nesprávné zařazení zboží nebo služeb do daňové sazby;
- nesprávné nebo dokonce fiktivně uplatnění osvobození od DPH;
- uplatnění odpočtu daně na základě předjetí fiktivního plnění nebo plnění, jež není určeno pro ekonomickou činnost plátce;
- organizování podvodných činností firem s cílem nárokovat nadměrný odpočet;
- nesprávné stanovení daňové povinnosti u obchodování na internetu.

Ostatní platby daňového charakteru:

- krácení cla:
  - podhodnocení dováženého zboží;
  - porušení celních předpisů u ropných a zemních produktů;
  - prodej pašovaného zboží;
- krácení sociálního a zdravotního pojištění;
- zaměstnávání neevidovaných pracovníků. [6]

3.3.2.1 Daňové úniky v České republice

Problematika daňových úniků, respektive trestných činů proti hospodářské soustavě (neoprávněné podnikání), proti hospodářské kázi (nevedení, zkrášlování nebo ničení účetních knih, zápisů a jiných potřebných dokladů) a trestné činy daňové (neodvedení daní, pojistného na sociální zabezpečení, na úrazové a zdravotní pojištění, porušení na státní politiku zaměstnanosti, zkrácení daní, poplatků a podobné povinné platby) je v České republice upravena trestním zákonem.

Pro potřeby uznatelnosti provedené nelegální činnosti za daňový únik je opět potřeba prokázat její úmyslné zavinění v alespoň určitém rozsahu (koda minimálně 50 000 Kč). V případě porušení daňové legislativy je daný čin postoupen k řešení kontrolními orgány v rámci správního řízení.

Závěrečná statistika českého statistického úřadu vyplývá skutečnost, že nelegální daňové aktivity jsou viditelné, zejména a dokazatelné především v oblasti obchodu a oprav, stavebnictví, zpracovatelského průmyslu, pohostinství a ubytování. V rámci již uvedeného členění daňových úniků u přímých a nepřímých daní byl zaznamenán

Ministerstvem vnitra České republiky v období 2004 až 2006 výskyt nelegálních daňových
inností zejména v oblasti daní nepřímých. Jedná se především o (uvedené jen ní
je použito z publikace Daňové teorie s praktickou aplikací pana profesora T. Hrochého):

- nelegální výroba alkoholických nápojů z nezdaněného lihu a nelegální výroba a dovoz tabákových výrobků ;
- k daňovým únikům jsou využívány zejména minerálních paliv a maziv a jejich míchání s produkty nezatíženými spotřební daní;
- fyzické a právnické osoby neoprávněně ovlivňují základ pro výpočet daní tím, že do svého účetnictví a daňových příjmových a výdajových listů zahrnují fiktivní faktury za zboží a služby nebo neevidují ty, které své příjmy;
- problémem jsou nepřehledné a zčásti firem, jejichž jednotlivé články jsou rozmístěny po celém území republiky a mnohdy navíc obchodují i se zahraničními subjekty; jejich cílem je zneužívat situaci o finančních tocích a daňových povinnostech jednotlivých subjektů nebo neoprávněně vyvolávat vrácení DPH na podkladě nepravdivých dokladů ;
- pro daňové úniky jsou zneužívány společnosti s daňově uznatelnou ztrátou z předchozích daňových období, kdy pachatelé cíleně připravují společnost s velkou ztrátou, která je pak cenným artiklem pro ziskové společnosti;
- daňové subjekty zneužívají legislativní změny ve vedení účetnictví a rozdílu v účtování mezi daňovou evidencí a účetnictvím;
- daňová trestnáinnost se soustřeďuje zejména na území České republiky, přesto mívá narůstající podíl podvodného vykazování dodání zboží do jiné země Evropské unie a následného uplatnění osvobození od DPH, a pokud zboží bylo ve skutečnosti prodáno na území České republiky;
- dochází k daňovým podvodům při poskytování subvencí a dotací při likvidaci podniků, při konkurzním a vyrovnávacím řízení;
- v oblasti zemědělských produktů, dovozu motorových vozidel a jiných komodit se porušují celní předpisy (typické je propouštění aut na základě zfalšovaných dokladů). [6]

Tabulka . 5: Vývoj trestné innosti související s da ovými úniky v R

Druh kriminality	2004		2005		2006	
	po et zji-t ných trestných in	-koda v tis. K	po et zji-t ných trestných in	-koda v tis. K	po et zji-t ných trestných in	-koda v tis. K
krácení dan	595	4 389 660	602	6 872 437	441	3 131 989
neodvedení dan , pojistného	1 143	332 842	1 040	243 298	820	204 143
zkreslení údaj o hospoda ení	366	393 346	385	157 501	346	70 117
podvody proti soc. zabezpe ení	693	21 205	567	14 829	507	17 897
pa-ování a krácení cla	3	466			30	16 472
neoprávn né podnikání	142	46 545	158	46 368	139	13 213

Zdroj: Tróky (2008) Da ové teorie s praktickou aplikací

Uvedená tabulka zachycuje vývoj trestných inností, jejichfl následkem byly da ové úniky. Nejv t-í etnost trestných inností byla ve v-ech sledovaných letech zachycena v oblasti krácení dan , neodvedení dan a zkreslování údaj . Z uvedených statistik jsou z ejmé dv záv ry, mírn pozitivní vývoj (jelikofl postupn dochází ke sniřování t chto zachycených trestných in m) nebo zvy-ování -edé ekonomiky, kterou nebylo možné zachytit.

4. Srovnání podmínek pro podnikání v Česku a v daňových rájích

Česká republika v porovnání s daňovými ráji nenabízí svým potenciálním podnikatelům tolik možností a výhod. Je zřejmé, že faktory, které s danou problematikou podnikatelské činnosti souvisí, se budou v mnoha ohledech lišit. Jedná se nejen o oblast zdanění, která zde vystupuje v nejvýraznější pozici, ale také zde sehrává důležitou roli forma podnikání i samotný pracovní trh.

4.1 Podnikání v České republice

V mnoha oblastech je podnikatelské prostředí České republiky vnímáno velice negativně. Tento negativní postoj je ovlivněn nejen rozšířenou korupcí, ale také nedodržováním etických principů v podnikání, problematickou vymahatelností práva i obtížemi spojenými s nedokonalou legislativou.

Období vstupu České republiky do Evropské unie je spojeno s právními úpravami v mnoha oblastech. V posledních letech byl zaznamenán zvýšený nárost právních předpisů, který byl zapříčiněn práv nezbytnou implementací směrnic Evropské unie do národního práva. Z tohoto důvodu by podnikatelé neměli opomínat sledování právních norem ovlivňujících jejich obor podnikání¹¹ a zanedbávána by neměla být ani bezpečnost a ochrana zdraví při práci i pojištění a daně. Samotná právní úprava podmínek podnikání v České republice byla také již zasafena. Stala se tak nepřehlednou oblastí, v níž jsou zákony přijímány s krátkou dobou platnosti před jejich splatností. Následkem těchto nezodpovědných kroků je doprovázen zhoršením podnikatelského prostředí. Samotnými podnikateli je kritizován především zdlouhavý zápis do obchodního rejstříku¹², slabá ochrana práv věřitelů, úprava nemocenského pojištění i nedořešení úpadku podniků.

4.1.1 Korupce v České republice

Jak již bylo výše uvedeno, korupce je považována za faktor negativně ovlivňující české podnikatelské prostředí. Existenci korupce lze datovat už v období starověku.

---

¹¹ zejména pracovní vztahy, technické parametry výrobků a s tím související ochrana spotřebitele

¹² veřejný seznam zahrnující identifikaci každého zapsaného podnikatele, organizační složku podniku i podnik zahraniční osoby, vedený Rejstříkovým soudem

Jiří v této době korupce pokračovala nejhorším a nejrozišnějším způsobem správu veřejných věcí.

Jedná se o fenomén, který pokračuje volný obchod, vede k plýtvání se zdroji, podlamuje životní prostředí a nemálo zvyšuje utrpení obyvatelstva nejchudších zemí. Její výskyt je zaznamenán nejen ve veřejném a soukromém sektoru, ale také v sektoru neziskovém. Nebezpečné rozšiřování tohoto komplexního problému vede k propojování politické a ekonomické moci a k podkopávání základů demokracie. Dle Světové banky a Mezinárodního fondu je možné korupci definovat jako zneužití moci pro získání osobní, podnikatelské nebo skupinové výhody. Ovšem i tuto jednoduchou definici lze blíže specifikovat na základě behaviorálního i ekonomicko-politického přístupu.

Dopady využívání získané moci ku prospěchu sobě samému mohou mít dle Transparency International (uvedené v publikaci pana profesora Dvořáka o Strategická analýza vybraných faktorů podnikání v Evropské unii) různé podoby:

- převrat, vlastizrada, porušování právních a řádných postupů;
- zpronevěra;
- zneužití moci, zastranování a mučení, nezasloužené prominutí trestu;
- podvody, vydírání, zkreslování údajů;
- uplácení, podplácení, vydírání, provize;
- falšování a manipulace voleb;
- zneužití důvěrných informací, falšování záznamů;
- nezákonný prodej veřejného majetku, úřadu a licencí;
- daňové podvody a úniky, nepřiměřené obohacování;
- zneužití úředních pečeti a razítek, úředních budov a příspěvků na veřejné výdaje a mnohé další.

Na základě statistik uvedených v roce 2008 byla česká republika dle indexu vnímání korupce¹³ hodnocena na 52. místě ve světě (ze zkoumaných 185 zemí). Srovnání mezi zeměmi Evropské unie udává, že pouze Lotyšsko, Slovensko a Polsko je na tom horší než Česko. Na území střední a východní Evropy je za nejkorumpovanější oblast považováno zdravotnictví (22%), úřady (13%), soudnictví (11%), celní správa (9%) a policie (8%). Mezi nejméně postižené oblasti je řazena armáda (1%), bankovnínictví

---

¹³ CPI má nabývat hodnoty nula (obchodní transakce byly ovládnuty úplatky, vydíráním a podplácením) až deset (stav etického prostředí bez korupce), index měří četnost a výši úplatků v politice a ve veřejném sektoru

(2%) a –kolství (63%). Mezi unijní zemí s nejnižší mírou korupce máme za adit Finsko, Dánsko i Švédsko.

Korupce v České republice je oblastí, která je Evropskou unií neustále vytýkána. Je kritizováno nejen neprůhledné přidělování státních zakázek, ale také uplácení policistů a úřadů i nedostatečný zájem česká tuto problematiku řešit. Jedním z možných důvodů vysoké úrovně korupce lze uvést neprůhledné financování volebních kampaní, silící vliv finančních skupin na utváření pravidel hry i nestabilita justice a státního zastupitelství. [1], [3], [10]

4.1.2 Právní rámec podnikání v Česku

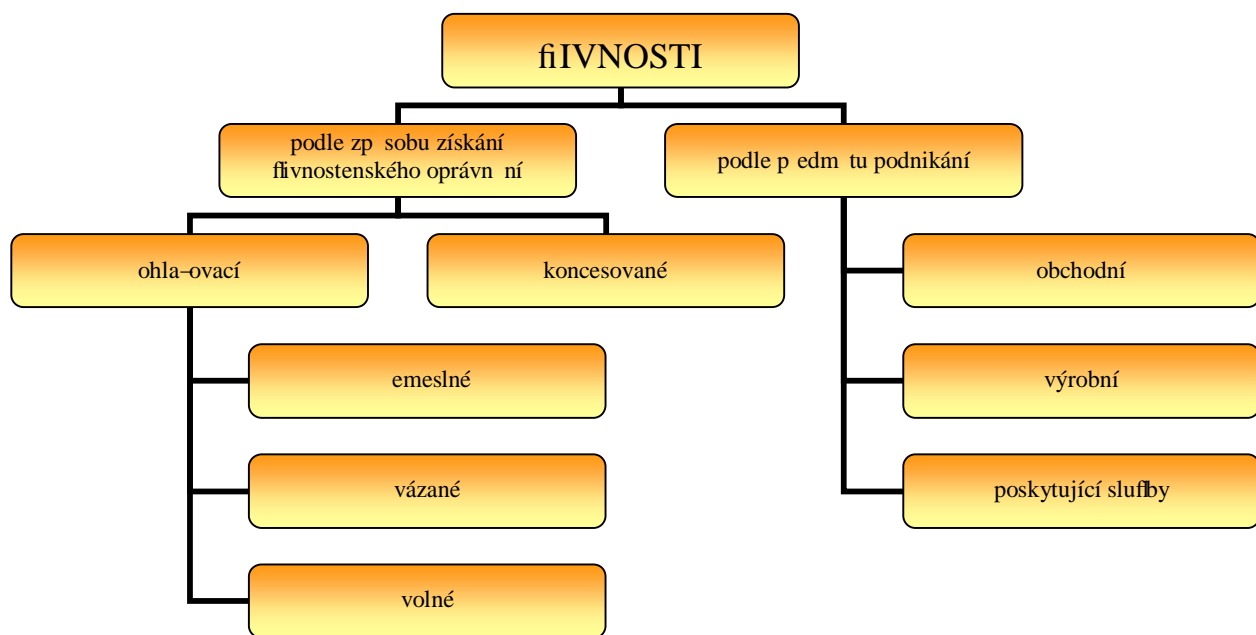
Dle základního právního rámce podnikání upraveného v Listině základních práv a svobod, která je součástí ústavního pořádku České republiky je nutné respektovat: *„Každý má právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu, jakož i právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost.“* (l. 26 Listina základních práv a svobod)

Rozhodnutím vstoupit do podnikání na sebe bere podnikatel celou řadu povinností a odpovědností vůči státním úřadům, zaměstnancům, spotřebitelům a obchodním partnerům.

4.1.2.1 živnostenské podnikání

živnost je dle živnostenského zákona označena jako: *„Soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem.“* (l. 455/1991 Sb. živnostenský zákon). Dále může být živnost vymezena jako organizační, ekonomická a právní jednotka vlastněná jedním podnikatelem nebo více společně. Obecně je charakterizována nízkým počtem zaměstnanců a omezenou kapitálovou silou.

Obrázek . 8: Druhy flivností

Zdroj: Malach (2005) *Jak podnikat po vstupu do EU*

Vý-e uvedený diagram znázor uje jednotlivé formy flivností, které jsou v eské republice evidovány.

- flivnosti podle zp sobu získání flivnostenského oprávn ní:
  - ohlá-ovací ó mohou být provozovány jifl na základ ohlá-ení:
    - emeslné ó je pot eba prokázat odbornou zp sobilost podloženou výu ním listem, dokladem o maturitní zkou-ce i diplomem (ková ství, peka ství, kade nictví, hodiná ství apod.);
    - vázané ó je pot ebné prokázat získanou odbornou zp sobilost jinými dokumenty nefl flivnosti emeslné (montáfl, opravy plynových za ízení i elektrických m idel);
    - volné ó není stanovena podmínka pro prokázání odborné zp sobilosti (chov domácích zví at, výroba krmiv a krmných sm sí, výroba od v a od vních dopl k).
  - koncesované ó flivnosti, které mohou být podnikatelem provozovány afl po získání státního povolení ó koncese (vývoj,

výroba, úpravy zbraní a vojenského steliva, taxislužba i poskytování telekomunikačních služeb).

- činnosti podle podmínek podnikání:
  - obchodní okoupení zboží za účelem dalšího prodeje (maloobchod nebo velkoobchod), provozování přepravních stanic;
  - výrobní okoupení výroba, montáž, seřízení a údržba výrobků;
  - poskytující služby okoupení oprava a údržba v cí, přeprava, provozování cestovních kanceláří, ubytování i hostinská činnost.

Tabulka 6: činnostenská oprávnění celkem k určitému datu před vstupem České do EU

Určité datum	Počet platných činnostenských oprávnění
31.12.2000	3 001 820
31.12.2001	3 215 556
31.12.2002	3 402 149
31.12.2003	3 515 655
31.12.2004	3 637 442

Zdroj: <http://www.rzp.cz/statistiky.html>

Uvedená tabulka porovnává počet platných činnostenských oprávnění v Česku je-t před samotným vstupem do EU. Z uvedených údajů je vidět, že zaznamenaných let z etelný postupný nárůstek.

Tabulka 7: činnostenská oprávnění celkem k určitému datu po vstupu České do EU

Určité datum	Počet platných činnostenských oprávnění
31.12.2005	3 750 559
31.12.2006	3 837 725
31.12.2007	3 961 070
31.12.2008	2 815 400
31.12.2009	2 898 826

Zdroj: <http://www.rzp.cz/statistiky.html>

Výše uvedená tabulka zaznamenává rostoucí počet platných činnostenských oprávnění po vstupu České do EU.

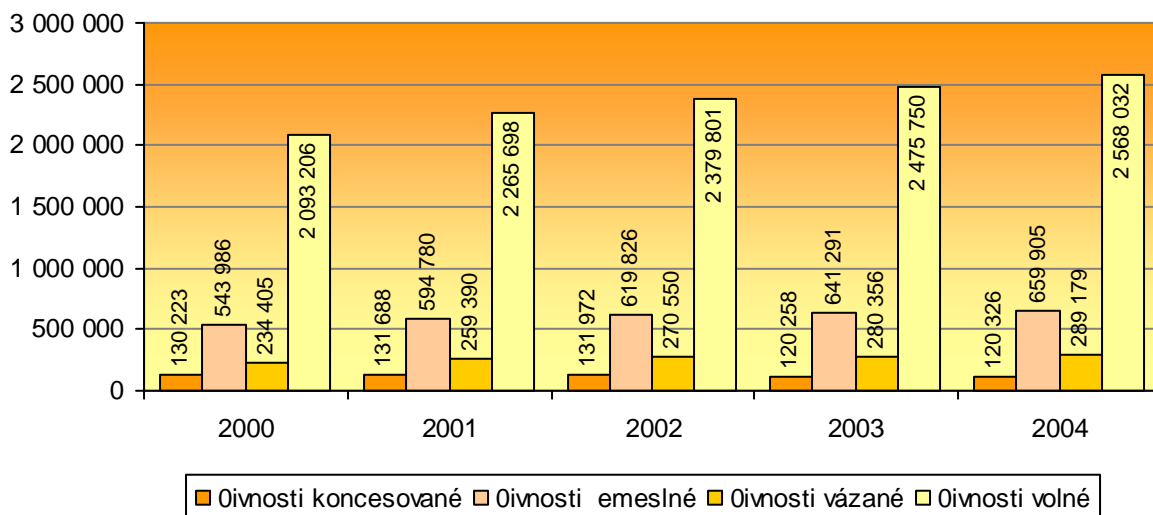
Tabulka . 8: Vývoj po tu platných flivnostenských oprávn ní v p tiletých dekádách v eské republice

Ur ité datum	Po et platných flivnostenských oprávn ní
31.12.1992	940 334
31.12.1997	2 611 442
31.12.2002	3 402 149
31.12.2007	3 961 070

Zdroj: <http://www.rzp.cz/statistiky.html>

Tabulka uvádí vývoj platných flivnostenských oprávn ní v p tiletých dekádách. Z uvedených dat je z ejmý relativn vysoký nár st.

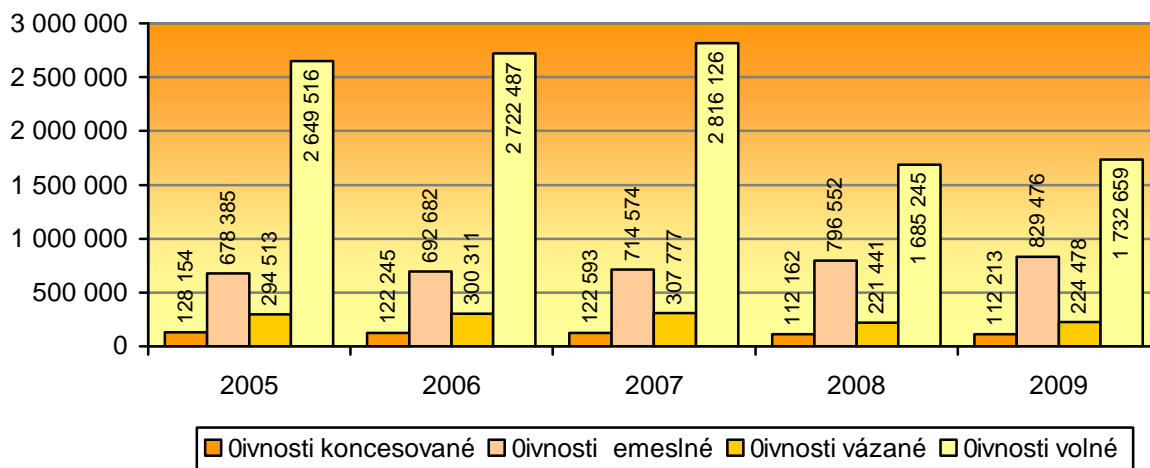
Obrázek . 9: Po et jednotlivých druh flivnostenských oprávn ní p ed vstupem eska do EU

Zdroj: <http://www.rzp.cz/statistiky.html>, vlastní zpracování

Vysoký nár st jednotlivých flivností je znatelný s každým následným rokem je-t p ed vstupem eské republiky do EU.

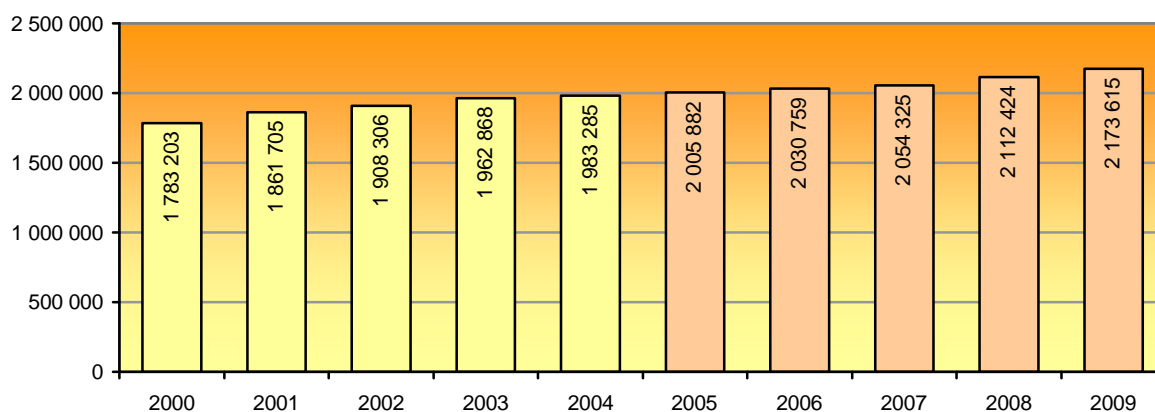
Obrázek . 10: Počet jednotlivých druhů živnostenských oprávnění po vstupu České republiky do EU

Zdroj: <http://www.rzp.cz/statistiky.html>, vlastní zpracování

Stejně jako byl zaznamenán růst platných živností před vstupem ČR do EU, můžeme stejný vývoj vyvodit i z údajů po roce 2004. K převratu ovšem dochází v roce 2008, s největší pravděpodobností tyto závěry vyplývají ze zasažení ekonomiky hospodářskou a finanční krizí.

Obrázek . 11: Podnikatelé v Česku celkem před a po vstupu do EU

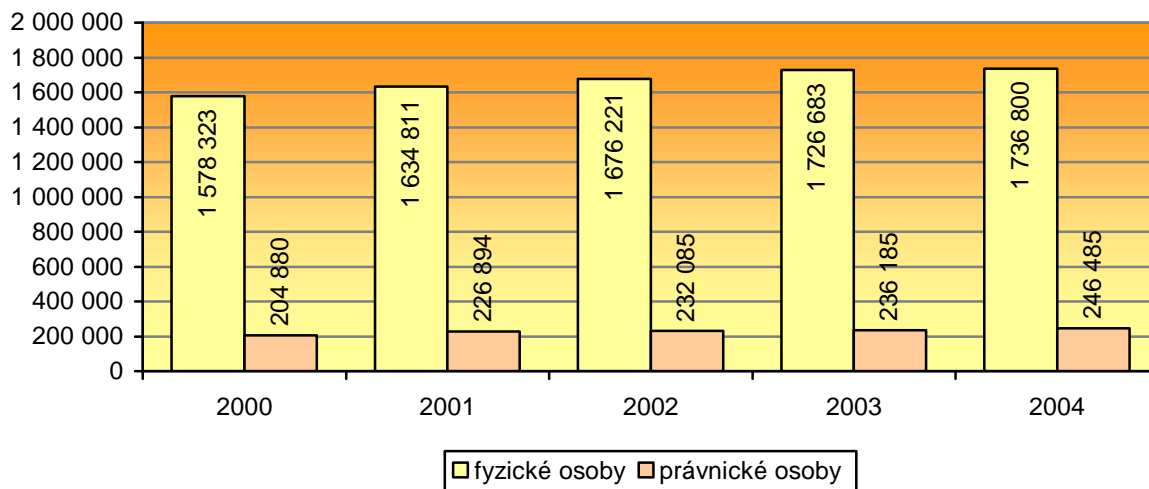

Zdroj: <http://www.rzp.cz/statistiky.html>, vlastní zpracování

Uvedený graf znázorňuje každoroční nárůst evidovaných podnikatelů na území ČR.

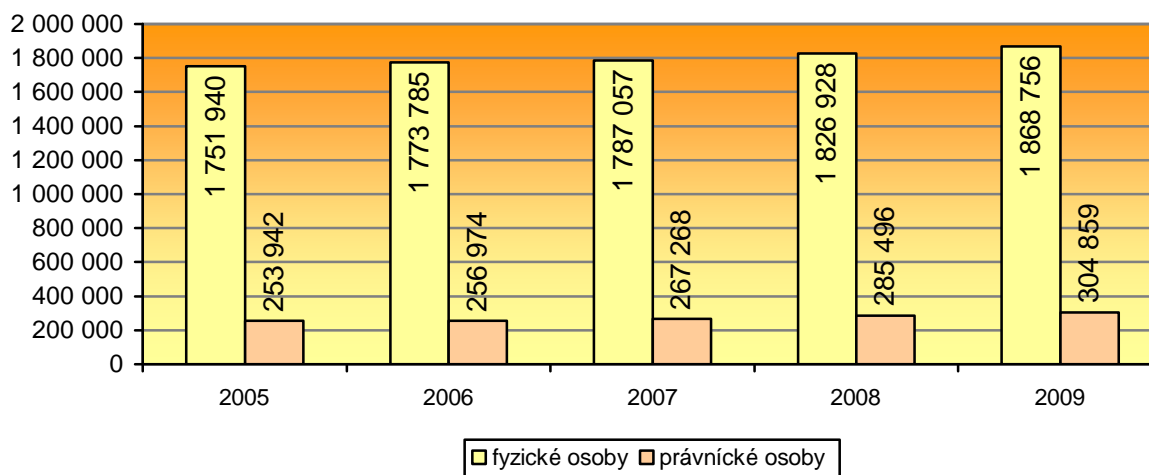

Obrázek . 12: Podnikatelé v esku ó fyzické a právnické osoby p ed vstupem do EU

Zdroj: <http://www.rzp.cz/statistiky.html>, vlastní zpracování

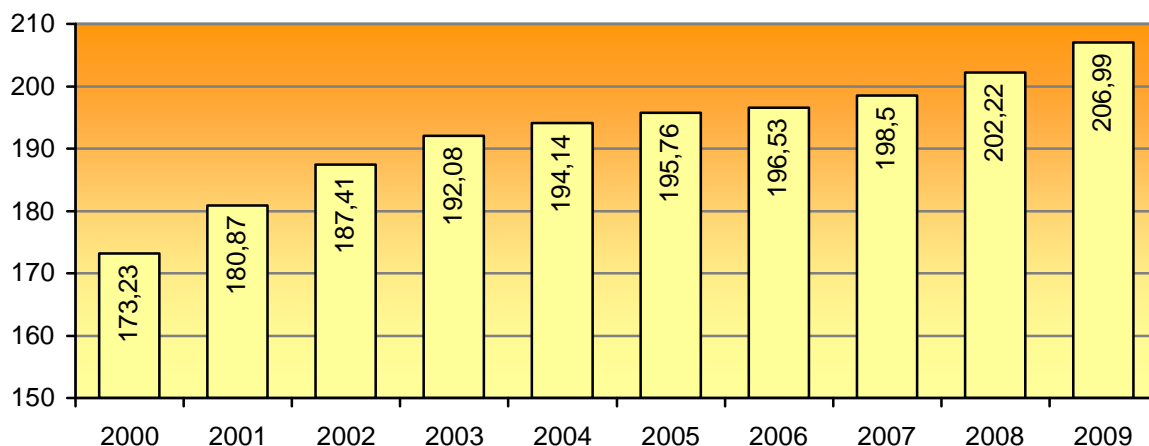
Obrázek . 13: Podnikatelé v esku ó fyzické a právnické osoby po vstupu do EU

Zdroj: <http://www.rzp.cz/statistiky.html>, vlastní zpracování

Ve dvou uvedených obrázcích je znázorněn nárůst počtu evidovaných právnických a fyzických osob podnikajících na území ČR. V celém časovém období (před i po vstupu do EU) je patrný mírně stoupající trend.

Obrázek . 14: Vývoj po tu podnikatel na 1000 obyvatel

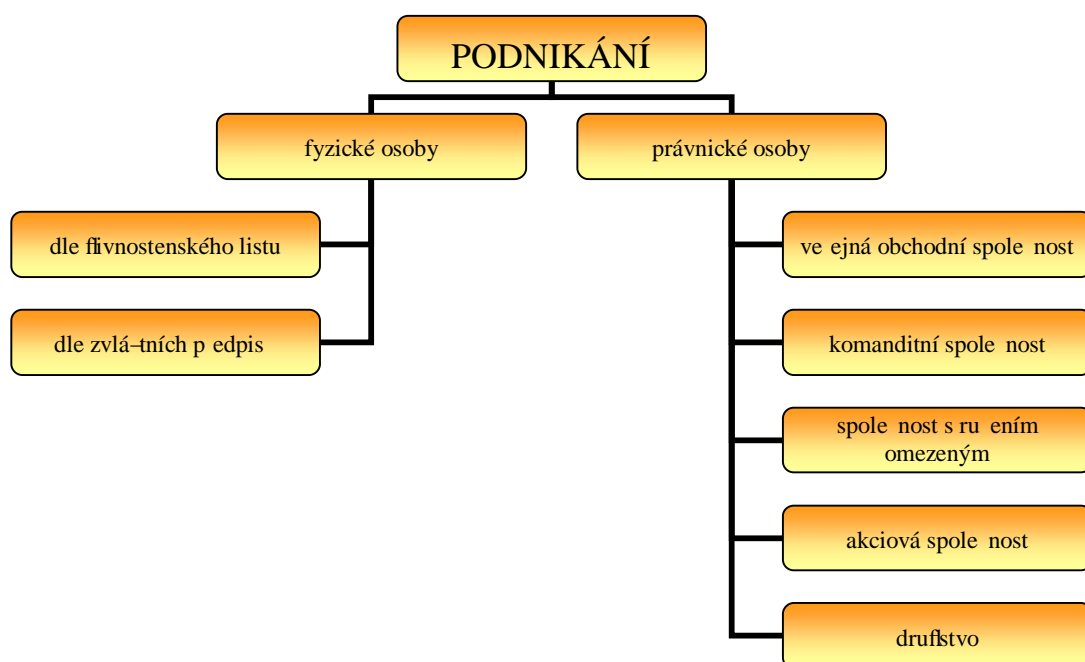
Zdroj: <http://www.rzp.cz/statistiky.html>, vlastní zpracování

Ze všech uvedených grafů můžeme dospět k závěru, že podnikání v ČR má dlouhodobě rostoucí tendenci. I přes všechny uváděné negativní faktory dochází k jeho kladnému rozvoji.

4.1.2.2 Formy podnikání podle obchodního zákoníku

Obchodní zákoník je zásadou obchodního práva, zaměřený na oblast podnikání a obchodu, upravující nejen postavení podnikatelů, ale také obchodní závazkové vztahy. Mimo jiné rozlišuje formy podnikání na fyzické a právnické osoby.

Obrázek . 15: Formy podnikání

Zdroj: Malach (2005) *Jak podnikat po vstupu do EU*

Znáznorná struktura rozděluje podnikání na činnosti fyzických a právnických osob. Tyto právní formy podnikání jsou dle níže uvedené tabulky statisticky zachyceny v jednotlivých letech, již před vstupem ČR do EU. Počet evidovaných fyzických osob s velkou převahou převyšuje nad množstvím registrovaných právnických osob.

Tabulka . 9: Struktura ekonomických subjektů v České republice

	Právnické osoby	Fyzické osoby
2007	22,30%	77,70%
2006	21,33%	78,67%
2005	20,65%	79,35%
2004	19,82%	80,18%
2003	19,05%	80,95%
2002	18,27%	81,73%
2001	18,36%	81,64%
2000	18,07%	81,93%

Zdroj: <http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/p/1140-09>

Obchodní společnosti¹⁴, jsou jednou formou podnikání, která vznikne na smluvním základě. Její zakladatelé (společníci) tímto procesem zakládají nový právní subjekt

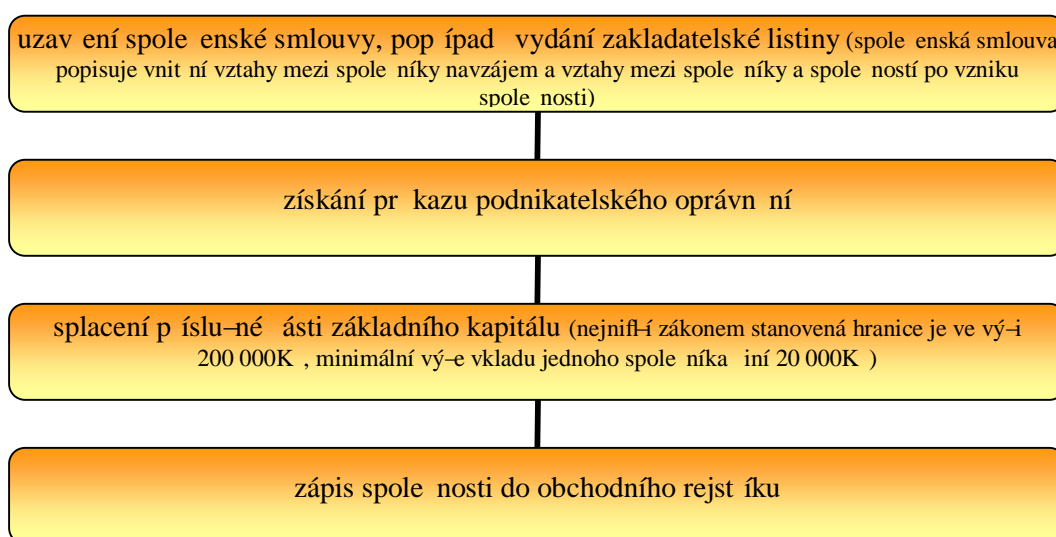
¹⁴ sdružení osob právnických nebo fyzických

vznikající na základě společenské smlouvy. Obchodní společnost je dle svých základních charakteristik rozdělena na osobní společnost (osobní forma účasti zakladatelů na podnikatelské činnosti, kteří mají právo účastnit se obchodního vedení společnosti a také právo jednat jejím jménem, nejsou ovšem povinni uložít vklad) a kapitálová společnost (majetková účast, nikoli ovšem osobní, zakladatelů na samotném podnikání společnosti, povinností společnosti je vložit majetkový vklad souhrnně tvořící základní kapitál).

Společnost s ručením omezeným (s.r.o.)

Jedná se o právní formu podnikání, která je velice oblíbená jak mezi drobnými tak i středními podnikateli. Tato oblíbenost je dána nejen prvky společnosti osobní (společníci nejsou od společnosti tak odcizeni jako u společnosti kapitálové), ale také znaky společnosti kapitálové (společníci ručí za závazky omezeně, nebo za ně neručí vůbec). Tato společnost vystupuje v českém právu jako právnická osoba (samostatný subjekt lišící se od svých společníků).

Obrázek . 16: Schéma postupových kroků při vzniku společnosti s ručením omezeným

Zdroj: Malach (2005) Jak podnikat po vstupu do EU

Struktura uvádí jaký postup je potřeba realizovat při zakládání společnosti s ručením omezeným v podmínkách českého podnikatelského prostředí.

Akciová společnost

Se vstupem České republiky do Evropské unie bylo potřeba upravit právní řád v souladu s vydanými směrnici. Tímto připojícím krokem k EU byla výrazně upravena a ovlivněna právní úprava akciových společností (ve všech členských státech EU). Jelikož provoz akciové společnosti vyžaduje přísun vysokých investic, je tato forma podnikání vhodná především pro správu a provoz velkých podniků. Základní kapitál je u této společnosti vytvářen povinně, přičemž je rozdělen na určitý počet akcií o určité jmenovité hodnotě.

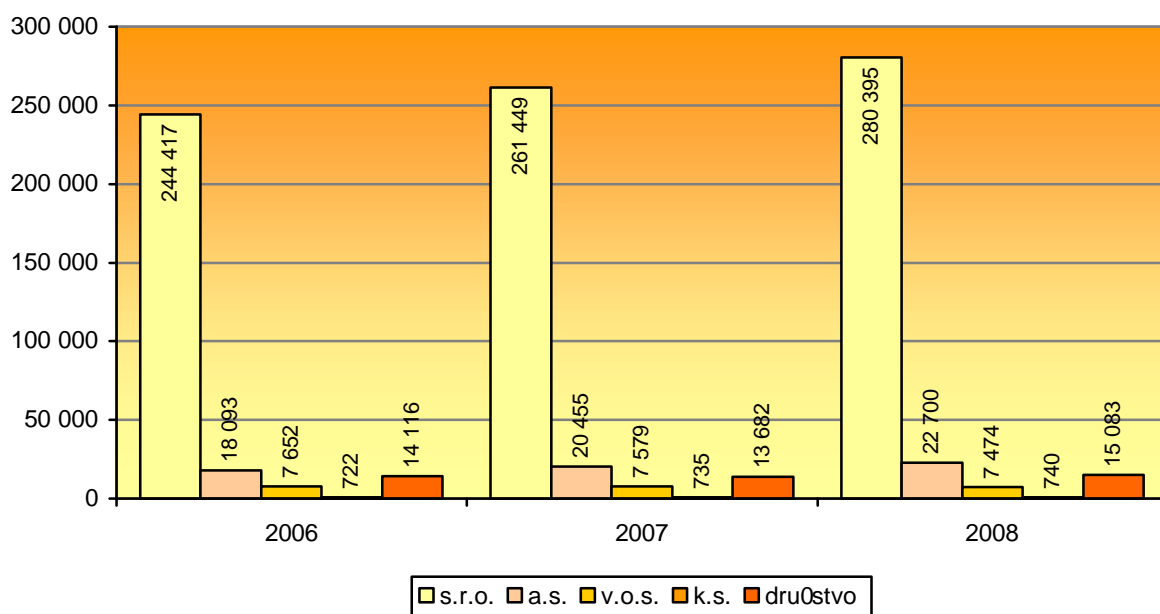
Veřejná obchodní společnost

Především minimální finanční nároky na založení veřejné obchodní společnosti jsou shledávány za její hlavní výhodu. Naproti této výhodě je postaveno neomezené ručení společníků (společníci tak podstupují stejné riziko jako při podnikání individuálním). Tato společnost je označena jako právnická osoba, jejíž založení je podmíněno sdružením nejméně dvou osob (fyzické nebo právnické).

Komanditní společnost

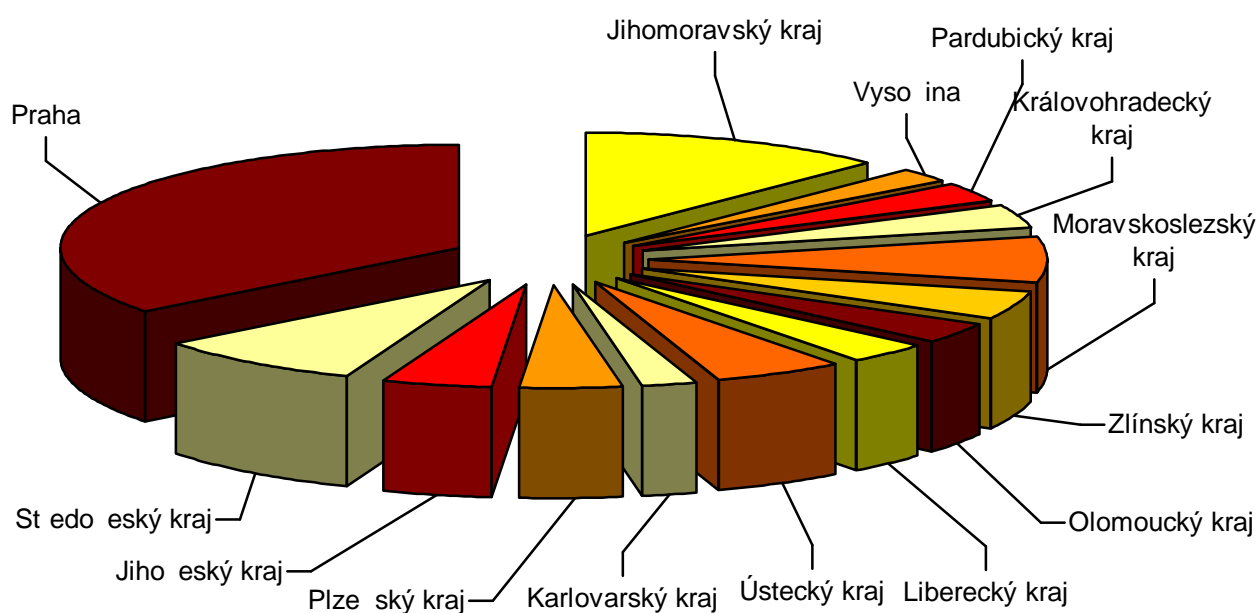
Stejně jako veřejná obchodní společnost je i komanditní společnost společností osobní. Prioritní charakteristikou této formy podnikání je vznik a existence komplementářů (společníci, kteří se neliší od společníků veřejné obchodní společnosti) a komanditistů (jejich účast na společnosti je omezena pouze na povinném vkladu do základního kapitálu, nejsou tedy povinni se osobně účastnit činnosti společnosti).

Obrázek . 17: Vývoj po tu právnických ekonomických subjekt

Zdroj: <http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/s/2009-1>, vlastní zpracování

Obrázek . 18: Po et spo le ností s ru ením omezeným v krajích R

Zdroj: <http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/s/2009-1>, vlastní zpracování

V p íloze íslo 1 uvedené v záv ru práce zachycují vývoj po tu jednotlivých právnických osob registrovaných v letech 2006-2008 v jednotlivých krajích eské republiky. Na základ íkaných dat byly zpracovány dva vý-e uvedené grafy, které

zachycují nejen vývoj po tu právnických osob v rámci celé R, ale také srovnání registrovaných společností s ručením omezeným v jednotlivých krajích v roce 2008. Z grafického srovnání je evidentní vysoký počet registrovaných s.r.o. na území Prahy, Středočeského a Jihomoravského kraje.

4.2 Podnikání na Kypru

Kyperská republika není klasický daňový ráj s daňovou absencí (takovéto typy offshore zemí se nacházejí především v karibské oblasti). Hlavním rozdílem mezi společnostmi založenou na Kypru a společností založenou v daňovém ráji v oblasti Karibiku je platba daně z příjmu. Ovšem její mimořádně nízká sazba a řada podmínek tohoto tuzemského největšího ostrova ve Středočeském moři nabízí tamním společnostem obrovské výhody.

Oblíbenost Kypru jako offshore finančního centra svítá je také zapříčiněna rozsáhlou sítí smluv o zamezení dvojího zdanění. Tato síť spolu s liberální kyperskou legislativou a rozsáhlými fiskálními úlevami poskytuje neekvané možnosti daňového plánování.

Dnešní vysoká prosperita Kypru je spojena již s obdobím poloviny 70. let. Toto období je považováno za počátek existence kyperského offshore finančního sektoru. Kyperská centrální banka v tehdejší době vydala více než 23 000 povolení k registraci offshore společností různých druhů. Hlavním zájmem tehdejšího úřadu bylo přilákání zahraničních investorů. Pokračující úspěchy byly a nadále jsou zejména liberální legislativou zajištěné výhody (tenní je uvedeno podle Pavla Petroviče z publikace Encyklopedie daňových rájů a jejich využití):

- na každou kyperskou společnost, ať s offshore statutem či nikoli, se vztahují ustanovení kyperských smluv o zamezení dvojího zdanění;
- kyperské pobočky zahraničních společností nemohou využívat výhody plynoucí ze smluv zamezujících dvojí zdanění, avšak po splnění konkrétních podmínek již nejsou povinné k platbě kyperské daně z příjmu;
- na dividendy vyplacené offshore společností kyperským nerezidentům není uplatněna srážková daň z dividend;
- přírůstek akcií offshore společností není povinnost k platbě dividendové daně;
- platy zahraničních zaměstnanců offshore subjektů na území Kypru podléhají snížené dani z příjmu;

- neexistuje daňová kontrola vztahující se na offshore společnosti;
- zahraniční zaměstnanci (a jejich rodiny) offshore společností mají snazší podmínky k získání povolení k pobytu i pracovní povolení;
- offshore společnost, jenž řídí své obchody ze zahraničního a plně vybaveného sídla na kyperském území, není povinná platit dovozní daň při dovozu nebo nákupu vozidel i kancelářského vybavení trvalejší hodnoty.

Výše uvedené výhody nejsou tím jediným, co je zahraničním investorům poskytováno ze strany kyperské vlády. Také vysokou míru diskrétnosti lze považovat za faktor ovlivňující investora k založení offshore společnosti na kyperském území. Ve které kyperská legislativa vztahující se k obchodním společnostem na Kypru obsahuje prvek ochrany a diskrétnosti. Tato skutečnost tedy umožňuje registraci offshore subjektu zplnomocněným zástupcem. Skutečný vlastník tak zůstane v anonymitě. Jediná instituce, která má právo informace o investorovi znát je kyperská centrální banka. Skutečný vlastník má v této instituci povinnost sdílet veškeré požadované údaje (zůstávají ovšem uchovány v absolutní tajnosti).

4.2.1 Daňové zvýhodnění subjekty

Cílem Kyperské republiky je zajištění pověstí bezúhonného finančního centra. V rámci tohoto usilování nebyla přijata zvláštní legislativa, jež by offshore společnostem, bankám nebo pojišťovnám zajistila výjimečné zacházení. Z tohoto důvodu není možný vznik podezření, že by offshore subjekty realizovaly svou činnost podle speciálních standardů a zároveň by byly kontrolovány neprofesionálním způsobem. I toto jsou důvody, pro které kyperská vláda klade určité požadavky (každoroční předkládání ověřených účetních výkazů kyperské centrální bance, zákaz rozepání jakýchkoli příjmů z činnosti na kyperském území i nedostatečné vybavení sídla společnosti), jež jsou v jiných daňových rájích nevídané.

Společnosti

Prioritní podmínkou (podle zákona o společnostech) k založení offshore společnosti je nutný souhlas nejen správce rejstříku, ale také kyperské centrální banky. Správce rejstříku musí obdržet (musí mu být předložena) zakladatelské smlouvy a statuty společnosti. Dále musí být dodány informace o právní formě, obchodním jméně společnosti, informace o jejich činnostech a osobách jednatelů a vlastníků společnosti.

Kyperská centrální banka požaduje k založení offshore společnosti předložení referencí od které banky a jiné finanční instituce k ověření důvěryhodnosti, finanční situace a zodpovědnosti vlastníků společnosti. Níže uvádím podmínky kyperské centrální banky vztahující se k offshore společnostem (podle Pavla Petroviče v publikaci Encyklopedie daňových rájů a jejich využití):

- offshore společnosti musí být plně nebo částečně ve výlučném vlastnictví osob, kteří nemají stále bydliště na Kypru a jsou k vlastnictví společnosti oprávněny podle zákona o devizové kontrole;
- veškeré aktivity offshore společností (s výjimkou řízení) musí být prováděny mimo území Kypru;
- činnosti offshore podnik nesmí být realizovány v oblasti zemědělství, průmyslu ani v oblasti poskytování obchodních, finančních, dopravních, poradních a dalších služeb na území Kypru a pro kyperské rezidenty;
- veškeré finanční náklady offshore společností je nutné hradit z vnějších zdrojů (nikoli prostřednictvím nějakého příjmu plynoucího z Kypru);
- povinností offshore společnosti je každoroční předkládání ověřených účetních výkazů samotné kyperské centrální bance.

Partnerships (partnerství)

K založení partnerství je potřeba uskutečnit identické kroky, jako u zakládání normální offshore společnosti (registrace u kyperské centrální banky a předání řádnosti správcí rejstříku). Informace, kteří jsou těmito instituty požadovány, se uflírní. V rámci zakládání partnerství je nezbytné předložení informací o předmetu podnikání, jména a délka trvání partnerství a jména a adresy společníků. V případě, že společník/společnice nemají trvalé bydliště na území Kypru, je nezbytné doložení pracovního povolení vydaného příslušným imigračním úřadem.

Legislativa (zákon o partnerships a obchodních jménech) upravuje možnost využívaní stejných výhod v rámci partnerství, jako jsou uplatňovány u offshore společností. Podmínkou je ovšem skutečnost, že všichni společníci partnerství jsou nerezidenti a veškeré činnosti partnerství se uskutečňují mimo území Kypru.

Přes všechny poskytované výhody, není zakládání partnerství na Kypru příliš atraktivní (především z důvodu neomezeného ručení za závazky).

Trusty

Zakládání této formy ekonomického subjektu (s maximální dobou trvání 100 let) je upraveno trustovým zákonem a zákonem o mezinárodních trustech (přijetí tohoto zákona bylo zrealizováno především z důvodu atraktivní Kypru jako centra pro zakládání offshore trust zahraničními investory). Zákon o mezinárodních trustech dále stanovuje podmínky, v rámci kterých nesmí mít zakladatel ani beneficiáři trustu (s výjimkou charitativních organizací) stále bydliště uvedeno na Kypru. Opakem je situace alespoň jednoho správce trustu, který má statut kyperského rezidenta. Majetkem offshore trustu nesmí být žádná nemovitost, která se nachází na území Kypru.

Banky

Vydání bankovní licence k získání statutu offshore banky má ve své pravomoci guvernér kyperské centrální banky (má oprávnění provádět dozor nad celým bankovním sektorem). Podmínkou k vydání licence je nejen registrace offshore bankovní jednotky v souladu se zákonem o společnostech, ale také dobrá reputace banky zakládající na Kypru svou pobočku nebo dceřinou společnost.

Pojišťovny

Zakládání offshore pojišťovny upravené zákony o pojišťovacích společnostech se nepříliš liší od založení offshore společnosti. V okamžiku sdělení údajů a předložení potřebných dokumentů správci rejstříku, musí být komisaři pro pojišťovnictví zaslána žádost o vydání licence. Nově zaregistrovaná pojišťovna může uplatňovat stejné výhody jako ostatní offshore společnosti.

Registrace lodí

Založení společnosti je nezbytným krokem k registraci lodí pod kyperskou vlajkou. Loď bude následně evidována jako majetek vzniklé společnosti. Samotná registrace lodí je následně jednoduchou záležitostí. Vlastník plavidla může provést provizorní registraci (po dobu –esti měsíců) v kterékoli zemi, kde se nachází diplomatické nebo konzulární zastoupení Kyperské republiky. Stálá registrace může být uskutečněna v okamžiku obdržení potvrzení (správci rejstříku) společnosti klasifikující plavidla, která loď může být zaregistrována.

Zisky, které získají kyperské loď a své společnosti z činností realizovaných v mezinárodních vodách, nepodléhají kyperské dani z příjmu.

4.2.2 Podnikatelské prostředí na Kypru

Vstup Kypru do Evropské unie lze označit za otevření možností pro evropské podnikatele v rámci vnitřního trhu. Kypr je tedy možné nazvat jako zemi daňových pobídek za účelem přilákání investorů.

Podnikání na území tohoto malého členského státu Evropské unie lze hodnotit za velice úspěšné. Ze 183 světových ekonomik je Kypr zařazen na 40. pozici. Toto vysoké postavení je ovlivněno nejen relativně jednoduchými podmínkami v rámci zahájení podnikání (25. pozice ze 183 hodnocených), ale také liberálním přístupem k platbám daní (37. pozice ze 183 hodnocených) i snadným ukončením podnikatelské činnosti (21. pozice ze 183 hodnocených).

Zahájení podnikání

Mezi procedury, jež jsou nezbytnou součástí pro zahájení podnikatelské činnosti, patří schválení navrhovaného jména společnosti, sepsání stanov a společenské smlouvy a předložení základních dokumentů nezbytných k registraci společnosti pro účely podnikání, pro účely daňové a sociální. Těchto 6 procedur je možné zrealizovat v průběhu osmi dnů za předpokladu existence administrativních nákladů ve výši 13,3% (procento z příjmu na hlavu) spojených s jednotlivými uskutečňovanými kroky, ovšem bez jakéhokoli základního kapitálu.

Platba daní

Kyperský daňový systém je složen z daně ze zisku korporací, osobní daňové daně s klouzavou progresivní sazbou a daně z přidané hodnoty. Mezi další relevantní daňové odvody jsou také příjmy z akcí, příspěvek na obranu, jež je uplatňován pro všechny kyperské daňové rezidenty i platby sociálního pojištění.

- **Příjmy z osobní daňové:**
  - **daň ze zisku korporací**, jejímiž předměty jsou firemní zisky:
    - sazba 10% pro soukromé subjekty;
    - sazba 25% pro polostátní organizace;
    - od daně jsou osvobozeny dividendy a licenční poplatky vyplácené kyperským rezidentním společnostem;
  - **osobní daňová daň** :
    - mezi příjmy určenými ke zdanění patří příjmy z podnikání, ze zaměstnání, ze starobního důchodu i renty,

z nájemného, licenčních poplatků, odměn a jiných výnosů
z majetku;

Tabulka . 10: Sazby osobní dochodové daně na Kypru (2008)

Zdanitelný příjem (v EUR)	Sazba (%)
do 19 500	0
19 500 ó 28 000	20
28 000 ó 36 300	25
nad 36 300	30

Zdroj: *Tróský (2009) Dan v Evropské unii*

- sociální pojištění:
  - na úrovni firem¹⁵
  - na úrovni zaměstnanců (každý zaměstnanec je povinen odvádět do sociálního pojistného fondu částku ve výši 6,3% vyplacené mzdy (maximálně však 3 836 EUR/měsíc, samostatný podnikatel do tohoto fondu odvádí sumu ve výši 11,6%).

Tabulka . 11: Příspěvky na sociální pojištění hrazené zaměstnavatelem

Fond	Sazba (%)
sociální pojistný fond	6,3
fond nezaměstnanosti	1,2
fond –kolení a vzdělávání	0,5
CELKEM	8,0

Zdroj: *Tróský (2009) Dan v Evropské unii*

- Příjmové daně majetkové:
  - daň z nemovitosti.
- Nepříjmové daně:
  - Daň z přidané hodnoty:
    - základní sazba ve výši 15%;
    - snížená sazba ve výši 5% (vztahuje se na knížky, časopisy, noviny, zemní plyn, zmrzlinu, dodání nových budov prvním kupujícímu pro bytové účely);

¹⁵ příspěvek na sociální pojištění hradí zaměstnavatel

- další snížená sazba ve výši 8% (hotelové, cateringové a restaurační služby, písemná doprava, soukromá taxislužba, přeprava poskytovaná výletními a dálkovými autobusy);
- akcízy (upraveny v rámci celé Evropské unie písemnými směrnicemi). [7], [11], [20]

4.3 Podnikání v Lucembursku

Lucemburské velkovévodství má zřejmě zařazení mezi nejrozvinutější finanční centra v Evropě. Nelze mu sice připsat status klasického daňového ráje, nýbrž tzv. měkkého daňového ráje. Svou atraktivní základnou pro správu a řízení mezinárodních finančních aktiv a rozsáhlou sítí smluv zamezující dvojí zdanění vytváří vhodné místo pro zahraniční investory. Vhodné podnikatelské prostředí je také podporováno vysokou politickou stabilitou, zejména neexistencí sociálních konfliktů a dlouhým funkčním obdobím každé zvolené vlády.

4.3.1 Daňové zvýhodnění subjekty

Základní typy komerčních podnikatelských subjektů jsou upravovány zákonem o společnostech již od roku 1915. Do této kategorie ekonomických subjektů má zřejmě zařazení obvyklé společnosti (akciová společnost, společnost s ručením omezeným), zvýhodněné společnosti, jež jsou hlavní předmětem zájmu z hlediska daňové problematiky a partnerships.

4.3.1.1 Zvýhodněné společnosti

Touto kategorií je myšlena skupina běžných společností upravovaných zákonem o společnostech s primárním rozdílem v oblasti vhodně sestavených stanov.

Holdingová společnost 1929

Společnost, která má ve svých činnostech omezeny na držení, správu a rozvoj ústí v jiných společnostech (jak lucemburských, tak i zahraničních) s výjimkou neposobení v průmyslové nebo obchodní oblasti, lze označit za holdingovou společnost. Jedná se o formu podnikání, u které lze využívat rozsáhlé daňové výhody, ovšem opakem je značné omezení v mnoha oblastech. Holdingová společnost má a nesmí (podle Pavla Petroviče v publikaci Encyklopedie daňových rájů a jejich využití):

- Může:
  - upisovat, získávat, spravovat a prodávat cenné papíry lucemburských i zahraničních společností;
  - poskytovat krátkodobé i dlouhodobé půjčky společnostem, ve kterých má podíl;
  - vlastnit bankovní konta v libovolné zemi;
  - vlastnit patenty a za jistých podmínek i poskytovat licence jiným společnostem;
  - získávat a vlastnit nemovitosti pro vlastní potřebu a vlastnit podíly ve společnostech, které obchodují s nemovitostmi.
- Nesmí:
  - vlastnit duševní majetková práva (copyright, know-how, obchodní značky);
  - investovat do komodit;
  - investovat do zlata přes 10% vlastních aktiv společnosti;
  - poskytovat veřejné služby nebo služby za provize i poplatky;
  - jednat jako správce trustu nebo zprostředkovatel a realizovat transakce v zájmu třetích stran;
  - zasahovat do řízení dceřiných společností;
  - provádět bankovní, komerční nebo individuální aktivity;
  - poskytovat úvěry svým akcionářům. [4]

I přes tohle existují omezení použití holdingových společností (nutnost dodržování ukazatelů kapitálové poměrnosti: podíl závazků (bez závazků z dluhopisů) k upsanému kapitálu v poměru 3:1 a podíl dluhopisů ke splacenému kapitálu v poměru 10:1), lze také uvést jejich praktické využití (subjekt může vystupovat jako klasická holdingová společnost, jenž chrání individuální rodinný nebo firemní majetek; holdingová společnost může zabezpečit kontrolu a koordinaci různých skupin dceřiných společností; v rámci aktivit této formy podnikání je možné koupit akcie nově vzniklé společnosti a tím jí poskytnout kapitál, který by nebylo možné získat přímo od veřejnosti; holdingová společnost může vlastnit patenty, jejichž využití bude umožněno prostřednictvím dceřiných společností).

Významnou úlohu v rámci holdingových společností sehrávají daně. Jedná se nejen o skupinu daní, kterým holdingová společnost nepodléhá, ale také skupina daní, jejichž platba je povinná.

Daně, které holdingová společnost neplatí:

- daň z příjmu právnických osob;
- místní (municipální) daň z podnikání;
- daň z istého jmění společnosti;
- srážková daň z dividend a úroků;
- daň při likvidaci podniku;
- daň z dividend a úrokových příjmů a kapitálových zisků.

Holdingová společnost je povinna platit níže uvedené daně:

- daň z kapitálu:
  - sazba této daně je stanovena na úrovni 1% z celkového upsaného kapitálu bez ohledu na jeho splacení;
  - jednorázová daň placená při založení společnosti, popřípadě při navýšení upsaného kapitálu;
- daň z úpisu:
  - jedná se o roční daň ve výši 0,2% aktuální hodnoty akcií.

1990 holdingová společnost

Jedná se o právní formu podnikání, v rámci které je možné se vnovat jakékoli innosti holdingových společností.

Holdingová společnost podléhá dani z příjmu právnických osob, dani z istého jmění a také dani místní (municipální). Důležitou výhodou je využití výhod smluv o zamezení dvojího zdanění, i dalších výhod, které umožní lucemburský zákon o dani z příjmu právnických osob (podle Pavla Petroviče v publikaci Encyklopedie daňových rájů a jejich využití):

- Osvobození přijatých dividend od daně při splnění níže uvedených podmínek:
  - dceřiná společnost je rezidentní a plně zdanitelná na území Lucemburského velkovévodství, nebo podléhá podobnému zdanění příjmu v jiné zemi;
  - holdingová společnost drží minimálně 10% kapitálu dceřiné společnosti;

- držení ú astí v dce iné společnosti minimálně po dobu 12 měsíců (bez přerušení) před koncem fiskálního roku, ve kterém jsou dividendy vypláceny.
- Osvobození kapitálových zisků z dce iných společností od daně při splnění daných kritérií:
  - dce iná společnost je rezidentní a plně zdanitelná na území Lucemburského velkovévodství, nebo podléhá podobné míře zdanění příjmu v jiné zemi;
  - holdingová společnost drží minimálně 25% kapitálu dce iné společnosti;
  - držení ú astí v dce iné společnosti minimálně po dobu 12 měsíců (bez přerušení) před koncem fiskálního roku, ve kterém jsou ú asti prodány.
- V situaci vlastnictví holdingové společnosti akcionáři, kteří sídlí na území Evropské unie, jsou dividendy, jež jsou vypláceny těmto akcionářům, osvobozeny od srážkové daně při splnění požadovaných skutečností:
  - společnost, která přijímá dividendy je rezidentní v některé členské zemi Evropské unie;
  - společnost, která přijímá dividendy a zároveň drží v lucemburské společnosti minimálně 25% akciového kapitálu (nejméně 2 roky bez přerušení před výplatou dividend). [4]

4.3.1.2 Partnerships

Všeobecné partnerství

Pro založení této jednoduché právní formy podnikání postačuje neveřejná společenská smlouva. Nezbytná je pouze publikace výtky ze stanov společnosti v oficiálním tisku.

Všeobecné partnerství není předmětem zdanění. Nepostradatelnou podmínkou je pouze zdanění osobních příjmů jednotlivých společníků, jejichž příjmy plynou z podílů ve společnosti.

Omezené partnerství

Podmínky pro založení omezeného partnerství jsou totožné s podmínkami v obecném partnerství. Jeho vznik je závislý na podpisu smlouvy jednoho nebo více základních partnerů (ruší za závazky společnosti a nerozdílný) a jednoho nebo více omezených partnerů (ruší pouze do výše svých nesplacených vkladů).

4.3.2 Podnikatelské prostředí v Lucembursku

Lucemburské velkovévodství není z hlediska jednoduchosti podnikání hodnoceno tak pozitivně, jako již dříve popsány Kypr. Ve svém měřítku zaujímá 64. pozici ze 183 srovnávaných ekonomik. Podnikatelskáinnost je zde ztřeďována nejen v oblasti zaměstnávání pracovníků (170. pozice ze 183 hodnocených), ale také v případě registrace vlastnictví (131. pozice ze 183 hodnocených), přístupem k úvěrům (113. pozice ze 183 hodnocených) i malou ochranou investorů (119. pozice ze 183 hodnocených). Naproti tomu v oblasti vynutitelnosti smluv je Lucembursko řazeno na 1. příčku, platbou daní zaujímá 15. pozici ze 183 hodnocených, a v oblasti udělování (stavebního) povolení získalo 43. pozici ze 183 hodnocených.

Zahájení podnikání

Subjekt, který se rozhodne zahájit svou podnikatelskouinnost na území Lucemburska, je povinen ještě před samotným zahájením zajistit 6 procedur (vložit minimální požadovaný kapitál, provést jedinečnost názvu společnosti, notářsky ověřit listinu společnosti, požádat o podnikatelskou licenci, registrovat se na tzv. šone-stop shop a následně uvolnit schválený kapitál) trvající v délce 24 dnů. Pro uskutečnění těchto kroků je potřeba zajistit 1,8% peněžních prostředků na veškeré administrativní náklady a vložit 19,9% základního kapitálu.

Platba daní

Nejdříve jde o odvody daně charakteru tvořící v Lucembursku daň ze zisku společnosti, osobní daň, daň z příjmů, komunální obchodní daň, příspěvky sociálního pojištění, majetkové daně včetně daně z čistého bohatství, daň z přidané hodnoty a akcízy.

- Pí méné daně daň z příjmů:
  - daň ze zisku korporací:
    - tato daň je uvalena nejen na akciové společnosti, společnosti s ručením omezeným, ale také na tzv. evropské společnosti;

- sazba dan je stanovena ve výši 22% (v případě příjmu do 15 000 EUR je sazba dan rozdělena na 20% - na základ do 10 000 EUR a 26% - na základ nad 10 000 EUR a do 15 000 EUR);
- municipální obchodní da :
  - je uvalována na všechny obchodní podniky v Lucembursku;
  - placena navíc k dani ze zisku firem;
  - základní sazba je stanovena ve výši 3%;
- osobní d chodová da :
  - tuto da musí odvádět jednotlivci (da oví rezidenti Lucemburska nebo nerezidentní poplatníci, jež získávají příjem ze zdroj v Lucembursku) ze svého příjmu z podnikání, ze zemědělství a lesnictví, ze svobodných povolání, zaměstnaneckého příjmu, důchodového příjmu a renty, příjmu z movitého kapitálu i příjem z pronájmu a licenčních poplatků ;

Tabulka . 12: Sazby osobní d chodové dan v Lucembursku

Zdanitelný příjem (EUR)	Sazba (%)	Zdanitelný příjem (EUR)	Sazba (%)
do 10 355	0	24 327 ó 26 076	24
10 355 ó 12 084	8	26 076 ó 27 825	26
12 084 ó 13 833	10	27 825 ó 29 574	28
13 833 ó 15 582	12	29 574 ó 31 323	30
15 582 ó 17 331	14	31 323 ó 33 072	32
17 331 ó 19 080	16	33 072 ó 34 821	34
19 080 ó 20 829	18	34 821 ó 36 570	36
20 829 ó 22 578	20	nad 36 570	38
22 578 ó 24 327	22		

Zdroj: ¹⁷Broký (2009) *Dan v Evropské unii*

- sociální pojištění:
  - v rámci odvod na sociální pojištění jsou povinni plnit svou úlohu jak zaměstnavatelé, tak i zaměstnanci.

Tabulka . 13: Odvody na sociální pojištění v Lucembursku

osoba/sazba v %	d chodové pojištění	zdravotní pojištění		úrazové pojištění	ochrana zdraví zaměstnanc	pojištění pro případ potřeby
		manuální pracovníci	duševně pracující			
zaměstnanec	8	5,05	2,8	-	-	1,4
zaměstnavatel	8	4,9	2,65	0,65-6,00 ¹⁶	0,11	-
samostatná výdělečná osoba	16	5,6		-	-	1,4

Zdroj: ¹⁶Thoký (2009) *Dan v Evropské unii*

- Písemné daně majetkové:
  - daně z čistého bohatství:
    - je povinná pouze pro rezidentní společnosti ve výši 0,5%;
  - daně z nemovitosti:
    - sazba této daně je odvislá od konkrétní municipality klasifikace majetku;
    - základní sazba ve výši 0,7% - 1% (dle municipality);
  - daně dědičné a darovací.
- Nepísemné daně :
  - daně z přidané hodnoty:
    - snížená sazba ve výši 3% (potravin, minerálních vod a limonád, dárkové oblečení a obuv, léky, knihy, časopisy, hotelové a restaurační služby, vstupné na kulturní a jiná představení, pouliční sportovní zařízení, úprava odpadů a odpadních vod, sběr domovního odpadu, doprava osob, dodání a stavební práce na nových budovách, renovace a opravy obytných domů, lékařské vybavení a distribuce vody);
    - standardní sazba ve výši 15%;
    - snížená sazba ve výši 12% (vino, pohonné hmoty, tabák a služby poskytované odborníky a propagačními agenturami);

¹⁶ v závislosti na riziku vykonané práce

- další snížená sazba ve výši 6% (plyn, elektřina, dovoz umleckých předmětů a následné dodání za stanovených podmínek);
- akcízy (upraveny v rámci celé Evropské unie příslušnými směrnicemi). [7], [12], [21]

4.4 České podnikatelské subjekty v daňových rájích

V posledních letech se stává stále v tícím trendem přesun sídla českých podnikatelů do daňových rájů (Kypr, Lucembursko, Bahamy, Belize, í). Jedním z hlavních důvodů jsou především stále v tící obavy podnikatelů ze zvýšení daní. Přesun společností do offshore center se vyplatí firmám, jejichž zisk dosahuje minimální výše 1 milion korun. Při takovémto transportu je potřeba počítat s výdaji v rozmezí 100 až 300 tisíc korun na založení zahraniční struktury, polovinu této hodnoty na vedení správy v průběhu každého roku a náklady na zahraniční právníky a účetní. I přestože tyto částky budou dosahovat relativně vysoké míry, je zřejmé, že stále podstatné množství podnikatelů nachází v těchto oblastech stále v tící útočiště. Toto tvrzení je zřejmé i z tabulky uvedené na další straně. [9], [19]

Tabulka . 14: Počet českých firem v daňových rájích

Zem	2006	2007	2008	2009	Změna na 2008/2009
Bahamy	33	36	33	33	0
Belize	32	43	55	77	22
Bermudské ostrovy	5	6	6	6	0
Britské Panenské ostrovy	359	406	441	424	-17
Gibraltar	53	58	61	70	+9
Jersey (Velká Británie)	0	2	5	5	0
Kajmanské ostrovy	21	23	33	33	0
Kypr	663	956	1 150	1 411	+261
Lichtenštejnsko	257	259	275	262	-13
Lucembursko	720	864	935	1 241	+306
Monako	39	35	40	48	+8
Nizozemské Antily	20	22	14	13	-1
Nizozemí	3 042	3 274	3 474	4 551	+1 077
Panama	72	78	108	162	+54
Seychelská republika	130	167	225	262	+37
USA	1 888	2 021	2 135	2 545	+410
CELKEM	7 334	8 250	8 990	11 143	+2 153

Zdroj: Mladá fronta DNES, 27. ledna 2010

Každoroční nárůst českých podnikatelských subjektů ve všech uvedených daňových rájích (v některých oblastech je tento rostoucí trend znatelnější, v ostatních méně), jenom potvrzuje stále větší popularitu těchto daňových výhodných oblastí.

5. Závěr

V rámci rozboru evropského ekonomického a společenského rozvoje je velmi důležité pozastavit se nad problematikou podnikatelské činnosti. Jedná se o aktivitu, jejíž úspěšnost je ovlivňována nejen stabilním právním prostředím, ale také daňovým zatížením a podporou samotných podnikatelských subjektů.

Podnikání zaujímá nezbytné místo v ekonomice každého členského státu Evropské unie. Je potřeba jeho stálá podpora, jak ze strany státu, tak z nadnárodní úrovně zajištěné volným pohybem zboží, služeb, osob a kapitálu na vnitřním trhu, jehož opodstatnění se snažil prosadit především předseda Evropské komise J. Delors. Fungování takovéto spolupráce (ve formě vnitřního trhu), které je umožněno pouze na území Evropské unie, je nezbytným předpokladem k zajištění úspěchu v podnikání.

Na základě srovnání podnikatelského prostředí jednotlivých zemí Evropské unie lze dospět k závěru, že nejvhodnější podnikatelské prostředí se nachází ve Velké Británii, Irsku, Francii, skandinávských a pobaltských státech. Česká republika spolu s Polskem, Rumunskem, Bulharskem a Itálií v rámci hodnocení nezaujímá příliš pozitivní hodnocené pozice.

Za jednotlivé ukazatele, pomocí kterých lze podnikatelská prostředí členských států EU porovnávat, považujeme ukazatel zahájení podnikání (mezi nejlépe hodnocené země patří tradičně liberální ekonomika Velké Británie a Irsko spolu se zeměmi Skandinávie), udělování povolení (opět do kategorie nejlépe hodnocených států řadíme Velkou Británii, Irsko, Finsko, Švédsko, Dánsko, zatímco Německo a Slovensko), vynutitelnost smluv (s výrazným předstihem vede Lucembursko, Rakousko, Belgie a Francie), ochrana investorů (nejvyšší míra ochrany podnikatelských subjektů je poskytována především v Irsku a Velké Británii, nejnižší stupeň pak v Rakousku a Maarsku), registrace vlastnictví (v rámci tohoto ukazatele zaujímá nejlépe hodnocené pozice Dánsko, Švédsko, Slovensko a s velkým překvapením také Bulharsko), zahraniční obchod (nejlepší pozici zaujímá Dánsko, Finsko, Švédsko, ale také Kypr), zaměstnávání pracovníků (Dánsko, Velká Británie, Belgie a Irsko mohou konkurovat svým sousedům v oblasti pracovního trhu), platba daní (v rámci tohoto ukazatele není porovnávání příliš vhodné, jelikož daňová oblast není ze strany EU zcela harmonizována) a ukončení podnikatelské činnosti (snadné podmínky jsou nastaveny především ve Velké Británii, Nizozemí a Irsku).

Všechny tyto zmínované ukazatele jen potvrzují již dříve uvedenou skutečnost nejlépe hodnocených podnikatelských prostředí v EU.

Součástí Evropské unie jsou také státy označované jako tzv. daňové ráje (Nizozemí, Kypr, Lucembursko, í). Daňové výhody, které vlády těchto offshore center poskytují, jsou pro mnohé ekonomické subjekty velmi motivující. Je tedy nezbytné, aby každý stát pečlivě zvážil, v jaké výši budou tamní podnikatelé daně, nebo především vyhlášením zdanění může způsobit následný únik podnikatelů do jiných zemí. Tento stav dokladuje značnou disharmonii mezi cíly Unie, cíly jednotlivých podnikatelských subjektů a cíly jednotlivých členských zemí. V Unii tak vzniká nehomogenní prostředí, které narušuje podstatu fungování hospodářské a nové unie. Proto je dle mého názoru žádoucí, aby byla daňová problematika a sblížení daňového zatížení v novém vnitřním prostoru.

Vzrůstající zájem o registraci společností v daňových rájích je v posledních letech znatelný také u českých podnikatelských subjektů. Jednoznačně to dokládá fakt, že nárost českých podnikatelů na Kypru, v Lucembursku, Nizozemí, Velké Británii (Jersey) a v dalších daňově výhodných oblastech vzrostl v roce 2009 o více než 2 000 nově registrovaných sídel.

Výhody, které offshore centra nabízí, se bohužel v české nevykylují. české podnikatelské prostředí je hodnoceno spíše negativně. Kritizována je nejen vysoká míra korupce a hospodářské kriminality, ale také časté změny, rozsah a složitost daňových předpisů, soukromé zájmy v politice a málo motivující sociální systém. Tyto negativní faktory nejsou na Kypru, ani v Lucembursku sledávány v tak rozsáhlé míře jako v české, jelikož snahou těchto zemí je investory přilákat, nikoli je odrážet.

Nicméně i přes negativně hodnocené české podnikatelské prostředí, je počet podnikatelských subjektů rostoucí. Naznačuje tomu počet registrovaných právnických a fyzických osob, který roste každým rokem o cca 30 000. Opakovaný jev lze vypočítat u početlivých evidovaných živnostenských oprávnění. Po pozvolném růstu až do roku 2007 došlo k prudkému poklesu v roce 2008. Pravděpodobně důvodem byla celosvětová finanční a hospodářská krize. Úpadek některých forem živností byl téměř etinový. Vše je zřejmě z početlivých volných živností, jejich počet klesl v roce 2008 v české z 2 816 126 na 1 685 245. U vázaných živností byl pokles mírnější o z 307 777 evidovaných živností v roce 2007 na 221 441 v roce 2008. V průběhu roku 2009 se stav načet stabilizoval a pokračujícímu poklesu již nedošlo. Regenerace těchto

podnikatelských innořtí je nezbytným krokem k dalřímu rozvoji nejen eřské, ale i evropské ekonomiky.

Dle mého názoru není souařné eřské prostředí tou nejlepř volbou k zahájení podnikání. Vzhledem k souařné celosvtové ekonomické situaci je velice málo pravd podobné snířlení dařového zatířlení v eřsku. Proto je tedy nezbytné kompenzovat tuto skutečnost zlepřením ostatních ukazatel , zejména snířlení míry korupce, zjednoduřením legislativních akt a efektivn ří výkon ve eřné správě.

Seznam použité literatury

Knihy:

- [1] DVOŘÁK, Jiří a kolektiv. *Strategická analýza vybraných faktorů podnikání v Evropské unii*. 1. vyd. Praha: VĚ - Oeconomica, 2005. 160 s. ISBN 80-245-0818-4.
- [2] KUBEKOVÁ, Magdaléna, DRASTÍKOVÁ, Jana. *Bariéry podnikání na vnitřním trhu EU aneb Jak zvládnout všechny překážky*. 1. vyd. Ostrava: VĚ-TUO, 2008. 108 s. ISBN 978-80-248-1903-7.
- [3] MALACH, Antonín a kolektiv. *Jak podnikat po vstupu do EU*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2005. 528 s. ISBN 80-247-0906-6.
- [4] PETROVÍČ, Pavel. *Encyklopedie daňových rájů a jejich využití*. 1. vyd. Praha: AKONT, 1998. 458 s.
- [5] Kolektiv autorů. *Podnikání bez bariér, identifikace a etrvávajících překážek na vnitřním trhu EU*, Hospodářská komora ČR, 2008.
- [6] TROKÝ, Jan a kolektiv. *Daňové teorie s praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.
- [7] TROKÝ, Jan. *Daň v Evropské unii*. 3. aktualizované a přepracované vyd. Praha: Linde Praha, 2009. 354 s. ISBN 978-80-7201-746-1.
- [8] teze k přednášce hospodářská politika EU, letní semestr 2009/2010

Tisková periodika

- [9] Podnikatelé přechají do rájů, Mladá fronta DNES, 27. 2. 2010

Elektronické publikace:

- [10] Podnikatelské prostředí a ekonomický růst České republiky [online]. 2009 [cit. 23. 4. 2010]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/t/CF00300CF6/\\$File/1154-09-KAP1.pdf](http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/t/CF00300CF6/$File/1154-09-KAP1.pdf)
- [11] Doing business 2010 Cyprus [online]. 2009 [cit. 1. 5. 2010]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/Documents/CountryProfiles/CYP.pdf>
- [12] Doing business 2010 Luxembourg [online]. 2009 [cit. 2. 5. 2010]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/Documents/CountryProfiles/LUX.pdf>

WWW stránky:

- [13] Portál Evropské unie - *Podnikání* [online]. 2009 [cit. 14. 2. 2010]. Dostupné z: http://europa.eu/pol/enter/index_cs.htm
- [14] Hospodářská komora České republiky - *Základní charakteristika podnikání* [online]. 2009 [cit. 20. 2. 2010]. Dostupné z: <http://www.komora.cz/vzdelavani-a-lidske-zdroje/prirucka-pro-podnikani-v-roce-2008/2-zakladni-charakteristika-podnikani.aspx>
- [15] Evropská komise - *Va-e Evropa o podniky, Česká republika* [online]. 2009 [cit. 20. 2. 2010]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/youreurope/business/countries/czech-republic/index_cs.htm
- [16] Doing business o *Czech republic* [online]. 2009 [cit. 22. 4. 2010]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/ExploreEconomies/?economyid=55>
- [17] Ministerstvo průmyslu a obchodu - *Statistické údaje* [online]. 2009 [cit. 22. 4. 2010]. Dostupné z: <http://www.rzp.cz/statistiky.html>
- [18] Offshore podnikání - *Motivy offshore podnikání* [online]. 2009 [cit. 2. 5. 2010]. Dostupné z: http://www.danovyraj.cz/index.php?id_document=2306
- [19] Finance.cz - *Danové ráje a jejich přitažlivost pro české společnosti* [online]. 2009 [cit. 2. 5. 2010]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/zpravy/finance/255527-danove-raje-a-jejich-pritazlivost-pro-ceske-spolecnosti/>
- [20] Doing business o *Cyprus* [online]. 2009 [cit. 1. 5. 2010]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/ExploreEconomies/?economyid=54>
- [21] Doing business o *Luxemburg* [online]. 2009 [cit. 2. 5. 2010]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/ExploreEconomies/?economyid=115>
- [22] Český statistický úřad - *Regionální výstupy* [online]. 2009 [cit. 21. 5. 2010]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/s/2009-1>
- [23] Český statistický úřad - *Demografie podniků v ČR o výsledky v letech 2000 o 2006* [online]. 2009 [cit. 21. 4. 2010]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/p/1140-09>

Seznam obrázků

- Obrázek . 1: Druhy podpor podle formy a podle územní hierarchie jejich poskytování
- Obrázek . 2: Územní podpora v ČR
- Obrázek . 3: Srovnání hodnotícího ukazatele o index obtížnosti přijímání, v nichž členských státech Evropské unie
- Obrázek . 4: Srovnání hodnotícího ukazatele o index obtížnosti propouštění, v nichž členských státech Evropské unie
- Obrázek . 5: Srovnání hodnotícího ukazatele o index rigidity pracovní doby, v nichž členských státech Evropské unie
- Obrázek . 6: Srovnání hodnotícího ukazatele o náklady na přijímání, v nichž členských státech Evropské unie
- Obrázek . 7: Srovnání hodnotícího ukazatele o náklady propouštění, v nichž členských státech Evropské unie
- Obrázek . 8: Druhy řízení
- Obrázek . 9: Počet jednotlivých druhů řízení oprávnění před vstupem do EU
- Obrázek . 10: Počet jednotlivých druhů řízení oprávnění po vstupu do EU
- Obrázek . 11: Podnikatelé v Česku celkem před a po vstupu do EU
- Obrázek . 12: Podnikatelé v Česku o fyzické a právnické osoby před vstupem do EU
- Obrázek . 13: Podnikatelé v Česku o fyzické a právnické osoby po vstupu do EU
- Obrázek . 14: Vývoj počtu podnikatelů na 1000 obyvatel
- Obrázek . 15: Formy podnikání
- Obrázek . 16: Schéma postupových kroků při vzniku společnosti s ručením omezeným
- Obrázek . 17: Vývoj počtu právnických ekonomických subjektů
- Obrázek . 18: Počet společností s ručením omezeným v krajích ČR

Seznam tabulek

Tabulka . 1:	PEST analýza
Tabulka . 2:	Podmínky zahájení podnikání v R a v n kterých lenských státech Evropské unie
Tabulka . 3:	Zam stnávání pracovník v eské republice
Tabulka . 4:	Minimalizace da ové povinnosti
Tabulka . 5:	Vývoj trestné innosti související s da ovými úniky v R
Tabulka . 6:	fivnostenská oprávn ní celkem k ur ítemu datu p ed vstupem eska do EU
Tabulka . 7:	fivnostenská oprávn ní celkem k ur ítemu datu po vstupu eska do EU
Tabulka . 8:	Vývoj po tu platných fivnostenských oprávn ní v p tiletých dekádách v eské republice
Tabulka . 9:	Struktura ekonomických subjekt v eské republice
Tabulka . 10:	Sazby osobní d chodové dan na Kypru (2008)
Tabulka . 11:	P ísp vky na sociální poji-t ní hrazené zam stnavatelem
Tabulka . 12:	Sazby osobní d chodové dan v Lucembursku
Tabulka . 13:	Odvody na sociální poji-t ní v Lucembursku
Tabulka . 14:	Po et eských firem v da ových rájích

Seznam zkratek

a.s.	akciová společnost
CZK	česká koruna
R	česká republika
DPH	daně z přidané hodnoty
EHS	Evropské hospodářské společenství
EU	Evropská unie
EUR	euro
ES	Evropská společenství
HDP	hrubý domácí produkt
HND	hrubý národní důchod
ICT	information and communication technology informační a komunikační technologie
JVT	jednotný vnitřní trh
k.s.	komanditní společnost
NUTS	nomenklatura územních statistických jednotek
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
SES	Smlouva o Evropském společenství
SFEU	Smlouva o fungování Evropské unie
s.r.o.	společnost s ručením omezeným
USD	americký dolar
v.o.s.	veřejná obchodní společnost
fiP	finanční prostředky

Seznam příloh

Příloha . 1:   Organizace statistiky podnikatelských subjektů v jednotlivých krajích České republiky v letech 2006, 2007, 2008

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlášení, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o autorském zákoně, zejména § 35 o užití díla v rámci občanských a náboženských obad, v rámci kolektivních představení a užití díla kolektivního a § 60 o kolektivní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VUTB-TUO) má právo nevýdělně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užívat (§ 35 odst.3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VUTB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VUTB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VUTB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřeme licenční smlouvu s oprávněním užívat dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užívat své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VUTB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VUTB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 7. května 2010

í í í í í í í í í í í í .

Hana Těmlová

Adresa trvalého pobytu studenta:

Na Beneších 605

Dolní Benešov

747 22

Přílohy

	2006	2007	2008
Moravskoslezský kraj	231 783	235 648	240 486
s.r.o.	17 371	18 261	19 361
a.s.	1 378	1 737	2 004
v.o.s.	636	630	624
k.s.	33	30	32
druftstvo	1 349	1 414	1 492

	2006	2007	2008
Zlínský kraj	130 477	131 995	134 373
s.r.o.	10 882	11 302	11 745
a.s.	772	789	818
v.o.s.	258	256	253
k.s.	26	26	24
druftstvo	305	307	310

	2006	2007	2008
Olomoucký kraj	130 427	132 139	135 082
s.r.o.	8 284	8 758	9 344
a.s.	666	723	765
v.o.s.	322	318	318
k.s.	22	20	20
druftstvo	543	527	578

	2006	2007	2008
Jihomoravská kraj	263 071	269 366	276 783
s.r.o.	30 420	32 044	33 912
a.s.	2 238	2 495	2 769
v.o.s.	729	729	720
k.s.	58	61	62
druftstvo	1 727	1 823	1 900

	2006	2007	2008
Vysočina	97 157	98 957	101 703
s.r.o.	5 869	6 115	6 415
a.s.	441	449	452
v.o.s.	241	236	231
k.s.	26	28	29
družstvo	552	557	558

	2006	2007	2008
Pardubický kraj	105 304	106 972	109 524
s.r.o.	7 101	7 384	7 738
a.s.	532	562	573
v.o.s.	528	519	513
k.s.	18	17	16
družstvo	411	431	454

	2006	2007	2008
Královéhradecký kraj	125 433	127 573	130 544
s.r.o.	9 065	9 365	9 776
a.s.	718	756	797
v.o.s.	411	390	381
k.s.	20	20	20
družstvo	586	594	598

	2006	2007	2008
Liberecký kraj	111 299	112 830	114 491
s.r.o.	8 185	8 471	8 824
a.s.	446	463	494
v.o.s.	527	528	522
k.s.	26	30	29
družstvo	361	365	384

	2006	2007	2008
Ústecký kraj	169 083	171 940	175 521
s.r.o.	12 751	13 437	14 127
a.s.	787	814	871
v.o.s.	801	794	777
k.s.	43	44	43
družstvo	449	466	470

	2006	2007	2008
Karlovarský kraj	76 814	77 780	80 802
s.r.o.	5 771	6 497	7 271
a.s.	262	270	290
v.o.s.	164	162	162
k.s.	16	18	20
druŕstvo	157	157	159

	2006	2007	2008
Plze ŕský kraj	129 639	132 217	136 698
s.r.o.	10 149	10 732	11 348
a.s.	606	635	679
v.o.s.	273	269	264
k.s.	61	60	62
druŕstvo	446	467	503

	2006	2007	2008
Jiho ŕský kraj	146 325	148 679	151 989
s.r.o.	10 842	11 335	11 766
a.s.	684	764	771
v.o.s.	544	526	508
k.s.	55	56	53
druŕstvo	751	737	731

	2006	2007	2008
St ědo ŕský kraj	275 787	282 761	293 024
s.r.o.	20 767	22 405	24 066
a.s.	1 161	1 269	1 385
v.o.s.	548	547	545
k.s.	67	73	69
druŕstvo	962	996	1 017

	2006	2007	2008
Praha	437 882	453 006	471 183
s.r.o.	86 960	95 342	104 702
a.s.	7 402	8 729	10 032
v.o.s.	1 670	1 675	1 656
k.s.	251	252	261
druŕstvo	5 517	5 741	5 929